

Parlamentul
Republicii Moldova

LA nr. 353

17 noiembrie 2020

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

**Biroul Permanent al
Parlamentului Republicii Moldova**

În conformitate cu articolul 73 din Constituția Republicii Moldova și articolul 47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de Hotărâre a Parlamentului cu privire la Raportul Comisiei de anchetă pentru investigarea tuturor circumstanțelor preluării forțate (atac de tip raider) a acțiunilor băncilor comerciale, companiilor de asigurări/reasigurări din Republica Moldova, exercitată în perioada anilor 2010–2012.

Deputat în Parlament

Lebedinschi Adrian

Vasile Vasile (Vasile)
Domnii (V. Cebotari)
Y. Guzun
A. Ghindă
Boyer Pizder
Dimitri Ulanov

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	458	
"23"	11	2020
Ora		

H O T Ă R Ă R E
cu privire la Raportul Comisiei de anchetă pentru investigarea
tuturor circumstanțelor preluării forțate (atac de tip raider)
a acțiunilor băncilor comerciale,
companiilor de asigurări/reasigurări din Republica Moldova,
exercitată în perioada anilor 2010–2012

Parlamentul adoptă prezenta hotărâre.

Art.1. – Se ia act de Raportul Comisiei de anchetă „pentru investigarea tuturor circumstanțelor preluării forțate (atac de tip raider) a acțiunilor băncilor comerciale, companiilor de asigurări și/sau de reasigurări din Republica Moldova, exercitată în perioada anilor 2010–2012”, constituită prin Hotărârea Parlamentului nr.160/2020.

Art.2. – Guvernul, în termen de 60 zile, va elabora și înainta Parlamentului spre examinare și aprobare un proiect de lege privind modificarea actelor normative:

a) în scopul stabilirii unor sancțiuni dure pentru acțiunile organelor de drept și autorităților regulatorii în domeniul bancar și de asigurări/reasigurări și de către persoanele cu funcție de răspundere din cadrul acestora, ca rezultat al încălcării drepturilor de proprietar, periclitarea activităților, preluarea forțată și/sau exproprierea proprietarilor și/sau a entităților supravegheate și/sau autorizate de către Banca Națională a Republicii Moldova și/sau Comisia Națională a Pieței Financiare sau a activităților acestora;

b) reglementarea penală și contravențională a faptelor de preluare forțată, expropriere și/sau ”*atac raider*”, pentru faptele ce au condus la realizarea pierderea dreptului de proprietate, controlului sau activităților societăților comerciale.

Art.3. – Se solicită Procuraturii Generale:

a) examinarea cauzelor stagnerii procedurilor de investigare a cauzelor de preluare forțată, expropriere, atac raider, de persecutare a persoanelor ce solicită protecție contra acțiunilor respective, săvârșite în perioada anilor 2010 - 2012;

b) prezentarea în termen de 60 de zile a unui raport privind numărul cauzelor penale privind faptele expuse la lit. a) aflate în examinare începând cu perioadă 2010 – până în prezent, (inclusiv cu anexe).

c) verificarea faptelor reflectate în Raportul Comisiei de anchetă pentru investigarea tuturor circumstanțelor preluării forțate (atac de tip raider) a acțiunilor băncilor comerciale, companiilor de asigurări și/sau de reasigurări din Republica Moldova, exercitată în perioada anilor 2010–2012” cu efectuarea unor investigații suplimentare în cazul apariției unor noi circumstanțe, despre care fapt să fie informat Parlamentul, inclusiv în privința factorilor de

decizie care au tergiversat examinarea cazurilor ce a dus la scutirea de răspunde a persoanelor vinovate, reieșind din circumstanțele constatate de Comisia de anchetă în legătură cu ilegalitățile admise față de B.C. "Victoriabank" S.A., C.A. "Victoria Asigurări" și C.A. "Asito" S.A., S.A. "Banca de Economii", B.C. "Moldova Agroindbank" S.A., B.C. "Universalbank" S.A., C.A. "Euroasig Grup" S.A. etc.

Art.4. – Banca Națională a Moldovei și Comisia Națională a Pieței Financiare în termen de 30 zile vor informa Parlamentul cu privire la măsurile care au fost instituite și acțiunile care au fost întreprinse în legătură cu lacunele legislative stabilite în raport cu preluarea B.C. "Victoriabank" S.A., C.A. "Victoria Asigurări" și C.A. "Asito" S.A., S.A. "Banca de Economii", B.C. "Moldova Agroindbank" S.A., B.C. "Universalbank", C.A. "Euroasig Grup" S.A., precum și vor înainta soluții legislative pentru neadmiterea pe viitor a unor situații similare.

Art.5. – Se solicită Curții de Conturi efectuarea auditului public extern la Banca Națională a Moldovei și la Comisia Națională a Pieței Financiare, pentru perioada de timp 2010 până în prezent, cu privire la corectitudinea de implementare a standardelor de control intern managerial.

Art.6. – Raportul Comisiei de anchetă investigarea tuturor circumstanțelor preluării forțate (atac de tip raider) a acțiunilor băncilor comerciale, companiilor de asigurări/reasigurări din Republica Moldova, exercitată în perioada anilor 2010–2012 se remite spre informare Guvernului, Băncii Naționale a Moldovei, Comisiei Naționale a Pieței Financiare, Procuraturii Generale, Centrului National Anticorupție și Serviciului de Informații și Securitate.

Art.7. – Controlul asupra executării prevederilor art.2 și 3 din prezenta hotărâre va fi exercitat de Comisia juridică, numiri și imunități.

Art.8. - Controlul asupra executării prevederilor art.4 din prezenta hotărâre va fi exercitat de Comisia economie, buget și finanțe.

Art.9. – Controlul asupra executării prevederilor art.5 din prezenta hotărâre va fi exercitat de Comisia de control al finanțelor publice.

Art.10. – Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Comisia de anchetă

pentru investigarea tuturor circumstanțelor preluării forțate (atac de tip raider) a acțiunilor băncilor comerciale, companiilor de asigurări/reasigurări din Republica Moldova, exercitată în perioada anilor 2010–2012

RAPORT

al Comisiei de anchetă pentru investigarea tuturor circumstanțelor preluării forțate (atac de tip raider) a acțiunilor băncilor comerciale, companiilor de asigurări/reasigurări din Republica Moldova, exercitată în perioada anilor 2010-2012

I. Preambul

Prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.160/2020 din data de 20.07.2020 a fost constituită Comisia de anchetă pentru investigarea tuturor circumstanțelor preluării forțate (atac de tip raider) a acțiunilor băncilor comerciale, companiilor de asigurări/reasigurări din Republica Moldova, exercitată în perioada anilor 2010-2012, în următoarea componență:

1. LEBEDINSCHI Adrian – Președinte al Comisiei
2. OLEINIC Alexandr - Vicepreședinte al Comisiei
3. GUZUN Ludmila - Secretar al Comisiei
4. PASCARU Nicolae - membru al Comisiei
5. NĂSTASE Vasile-Andrei - membru al Comisiei
6. CEBOTARI Vladimir - membru al Comisiei
7. ULANOV Denis - membru al Comisiei
8. ALAIBA Dumitru - membru al Comisiei
9. ȚÎRDEA Bogdat – membru al Comisiei

Scopul Comisiei a constat în investigarea și stabilirea circumstanțelor cu referire la situația creată în perioada anilor 2010-2012 în sistemul bancar din Republica Moldova, precum și a companiilor de asigurări/reasigurări, a măsurilor întreprinse de autoritățile și instituțiile statului abilitate cu atribuții și competențe speciale în domeniul respectiv cât și în domeniul securității statului și ordinii de drept.

În activitatea sa, Comisia de anchetă, s-a condus de Constituția Republicii Moldova, Regulamentul Parlamentului, alte acte normative naționale și internaționale menite să asigure o investigație obiectivă și transparentă în raport cu membrii comisiei și persoanele care urmau a fi citate, invitate la audiență.

Astfel, conform prevederilor art. 36 alin.(1) al Regulamentului Parlamentului, Comisia de anchetă citează ca martor orice persoană care dispune de informații despre vreo faptă sau împrejurare de natură să servească la cercetarea cauzei. Nu pot fi citați în cadrul anchetei reprezentanții puterii judecătorești, procuraturii și ai organului de

urmărire penală pentru prezentarea informațiilor care ar putea prejudicia corectitudinea judecării cauzelor și/sau confidențialitatea urmăririi penale.

Totodată, s-a ținut cont de aprecierile Curții Constituționale expuse în Hotărârea nr.29/2013, care a constat că:

- comisiile parlamentare de anchetă au scopul de a constata existența sau inexistența faptelor, însă fără a stabili (cu certitudine) răspunderea contravențională, materială, disciplinară sau penală a vreunei părți;

- este inadmisibil a cita persoane bănuite sau învinuite în dosarele penale și a le audia în cadrul comisiei de anchetă referitor la circumstanțele ce stau la baza acuzației penale. În caz contrar, există pericolul afectării dreptului la tăcere, protejat de art.6 din Convenția Europeană și implicit, al prezumției nevinovăției, prevăzut de art.21 al Constituției Republicii Moldova;

- sunt inadmisibile orice declarații publice (sau făcute în alt mod) prin care se aduc acuzații grave unor persoane concrete, și care nu sunt probate în cadrul unor proceduri strict reglementate de lege;

- constatările, concluziile și recomandările (propunerile) cuprinse în raportul comisiei de anchetă, nu conțin norme de drept, deoarece norma de drept, în sensul Legii nr.780/2001 privind actele legislative, este o regulă socială obligatorie, o prescripție generală, oficială, impersonală și sancționabilă, aplicabilă unei serii întregi de situații concrete.

Întru realizarea scopului Comisiei au fost studiate următoarele documente:

a) Petițiile și documentele înaintate Comisiei de următorii petiționari:

- 1) Ion Lăcătuș;
- 2) Gherman Gorbunțov;
- 3) Viorel Țopa;
- 4) Nicolae Lapinschi;
- 5) Iulia Deleu;
- 6) Nicolai Indoitu;

b) Informațiile și documentele prezentate de autoritățile și instituțiile publice la solicitarea Comisiei:

- 1) Banca Națională a Moldovei;
- 2) Comisia Națională a Pieței Financiare;
- 3) Centrul Național Anticorupție;
- 4) Procuratura Generală (Procuratura Anticorupție);
- 5) Ministerul Afacerilor Interne (IGP);
- 6) Ministerul Finanțelor (Serviciul Fiscal de Stat);
- 7) Ministerul Justiției (Agentul Governamental);
- 8) Judecătoria Chișinău;
- 9) Judecătoria Strășeni;
- 10) Serviciul de Informații și Securitate;
- 11) Consiliul Suprem de Securitate;

c) Rapoartele următoarelor Comisii de anchetă:

1) Comisia de anchetă pentru examinarea modului de administrare a pachetului de acțiuni deținut de Banca de Economii și a situației din domeniul financiar-bancar al Republicii Moldova, elaborat ca urmare a adoptării Hotărârii Parlamentului

nr.16/2013;

2) Comisia de anchetă pentru elucidarea situației pe piața financiară și valutară a Republicii Moldova, a măsurilor întreprinse pentru stabilizarea cursului de schimb al leului moldovenesc în raport cu monedele internaționale, a situației de la „Banca de Economii” SA, BC „Banca Socială” SA și BC „Unibank” SA, elaborat ca urmare adoptării Hotărârii Parlamentului nr.20/2015;

3) Comisia de anchetă pentru elucidarea tuturor circumstanțelor devalizării sistemului bancar din Republica Moldova și investigării fraudei bancare, elaborat ca urmare adoptării Hotărârii Parlamentului nr.46/2019;

4) Comisia de anchetă pentru analiza modului de organizare și desfășurare a privatizării și concesiunii proprietății publice începând cu anul 2013 asupra evaluării modului de pregătire și desfășurare a parteneriatului public-privat privind modernizarea și eficientizarea activității I.S. "Gările și Stațiile Auto", elaborat ca urmare adoptării Hotărârii Parlamentului nr.51/2019.

Au fost audiate următoarele persoane:

- 1) Iurie Filip - Vicepreședinte al Consiliului de administrație al CNPF;
- 2) Nina Dosca - Vicepreședinte al Consiliului de administrație al CNPF;
- 3) Natalia Sîrbu - consilier juridic în probleme juridice la Guvernatorului BNM;
- 4) Ion Lăcătuș - administrator și acționar al C.A. "EUROASIG GRUP" S.A.;
- 5) Gherman Gorbunțov – acționar B.C. "UniversalBank" S.A., cu participarea avocatului acestuia Alexandru Maloman;
- 6) Victor Țopa – acționar al B.C. "Victoriabank" S.A., acționar al B.C. "Banca de Economii" S.A. și acționar al C.A "ASITO" S.A.;
- 7) Valeriu Chițan – Președintele Consiliului de administrație al CNPF, cu participarea șefilor de departamente Tatiana Ciobanu, Roman Buliba.

Membrii Comitetului executiv al BNM au refuzată să se prezinte la audieri și să coopereze cu Comisia de anchetă.

Specificul activității Comisiei în perioada de 120 de zile atribuită prin Hotărârea Parlamentului nr.160/2020 pentru elaborarea Raportului a fost determinat de condițiile impuse de situația pandemică generată de virusul Covid-19.

Astfel, activitatea Comisiei s-a desfășurat în regim de lucru la distanță, documentele fiind distribuite în format electronic (cu excepția celor restricționate de lege care au fost puse la dispoziția membrilor Comisiei cu respectarea procedurii stabilite). Ședințele s-au desfășurat doar în cadrul conferințelor online, asigurate de serviciul tehnic specializat al Secretariatului Parlamentului.

II. Activități

Pentru realizarea mandatului său de activitate, din data constituirii și ținând cont de situația pandemică din țară și pe plan internațional (pericolul contaminării cu virusul COVID-19), Comisia de anchetă pentru investigarea tuturor circumstanțelor preluării forțate (atac de tip raider) a acțiunilor băncilor comerciale, companiilor de asigurări/reasigurări din Republica Moldova (în continuare - Comisie), s-a convocat în 8 ședințe de lucru, la data de 18.08.2020, 21.08.2020, 03.09.2020, 18.09.2020, 22.09.2020, 29.09.2020, 12.11.2020, 17.11.2020 la fiecare ședință fiind stabilită o anumită ordine de zi cu abordarea problemelor care urmau a fi investigate

cu întocmirea proceselor-verbale și a stenogramelor.

La ședința din data de 18.08.2020 Comisia a aprobat procedura privind desfășurarea activității sale, obiectul de activitate și cercul de subiecți, care urmează a fi atrași în activitatea Comisiei prin citații, audieri, precum și informația ce urmează a fi solicitată de la organele și instituțiile competente ale statului, cu stabilirea listei persoanelor ce urmează a fi audiate.

Astfel, în vederea realizării scopului stabilit, Comisia a făcut mai multe demersuri în adresa autorităților și instituțiilor statului abilitate cu atribuții și competențe speciale: Banca Națională a Moldovei, Comisia Națională a Pieței Financiare, Centrul Național Anticorupție, Ministerul Afacerilor Interne (IGP), Procuratura Generală, Ministerul Finanțelor (Serviciul Fiscal de Stat), Serviciul de Informații și Securitate, Judecătoria Chișinău, Judecătoria Strășeni, solicitând informația cu privire la rapoartele, petițiile, adresările, cauzele penale și civile examinate ce țin de obiectul de activitate a comisiei.

Tot, la ședința din data de 18.08.2020 s-a decis solicitarea Rapoartelor Comisiilor de anchetă, constituite anterior prin Hotărârile Parlamentului Republicii Moldova nr.16/2013, nr.41/2015, nr.46/2019 care au examinat aspectele privind fraudă bancară la B.C. "Banca de Economii" S.A., B.C. "Unibank" S.A., B.C. "Banca Socială" S.A.

La ședința din data de 21.08.2020, Comisia a audiat persoanele delegate de la instituțiile abilitate cu atribuții și competențe speciale și anume Dl Iurie Filip - Vicepreședinte al Consiliului de administrație al CNPF, Dna Nina Dosca - Vicepreședinte al Consiliului de administrație al CNPF, Dna Natalia Sîrbu - Consilier în domeniul juridic al Guvernatorului BNM.

La ședința din data de 03.09.2020, Comisia a examinat răspunsurile care au parvenit la demersurile comisiei și necesitatea de modificare a Hotărârii Parlamentului nr.160/2020, privind modificarea termenului 2010-2012 prin prelungirea acestuia. Comisia a fost informată că, în adresa comisiei a parvenit sesizarea Dlui Gorbunțov Gherman care urmează a fi adusă la cunoștința membrilor comisiei, precum și primirea unei sesizări din partea Dlui Ion Lăcătuș, fondator al C.A. "Euroasig Grup" S.A.

La ședința din data de 18.09.2020, Comisia a examinat sesizarea cu privire la acțiunile ilegale comise de către Comisia Națională a Pieței Financiare și alte instituții ale statului Republica Moldova împotriva companiei de asigurări C.A. "Euroasig Grup" S.A. și a proprietarilor acesteia.

Totodată, a fost efectuată audierea coproprietarului companiei de asigurări C.A. "Euroasig Grup" S.A. Ion Lăcătuș în legătură cu Sesizarea înaintată la data de 10.09.2020 în adresa Comisiei.

La ședința din data de 22.09.2020, Comisia a examinat sesizarea cu privire la acțiunile ilegale admise față de Dl Gheman Gorbunțov - deținător a 81,10 % din acțiunile B. C. "Universal Bank" S.A., comise de către instituțiile statului Republica Moldova împotriva acestuia.

De asemenea, la ședința din data de 22.09.2020 a fost efectuată audierea Dlui Gheman Gorbunțov - deținător a 81,10 % din acțiunile B. C. "Universal Bank" S.A. precum și a reprezentantului acestuia, avocatul Alexandru Maloman, urmând ca Comisia să supună verificării alegațiile petiționarului Gorbunțov Gherman și a reprezentantului acestuia.

Tot în cadrul ședinței din data de 22.09.2020, președintele Comisiei a informat

membrii Comisiei despre petiția Dlui Țopa Viorel, care solicită audiere în cadrul Comisiei.

La ședința din data de 29.09.2020, Comisia a examinat sesizarea cu privire la acțiunile ilegale admise față de Dl Viorel Țopa și Dl Victor Țopa, comise de către instituțiile statului Republica Moldova împotriva acestora.

Totodată, la ședința din data de 29.09.2020 a fost efectuată audierea Dlui Viorel Țopa cu referire la petiția adresată Comisiei cu referire la acțiunile ilegale față de dnii Viorel Țopa și Victor Țopa, comise de către instituțiile statului Republica Moldova împotriva acestora, în special, informația referitoare la atacul raider asupra B.C. "Victoriabank" S.A.

Tot, în cadrul ședinței din 29.09.2020, s-a pus în discuție posibilitatea audierii persoanelor menționate în alegerile petiționarilor, precum și necesitatea urgentării procedurii de examinare a informațiilor parvenite de la instituțiile statului pentru asigurarea pregătirii raportului Comisiei.

La ședința din data de 12.11.2020, Comisia a fost informată privind termenul de prezentare a Raportului în Parlament și necesitatea de definitivare a proiectului acestuia. Au fost discutate întrebările privind modul în care au acționat organele de conducere ale CNPF și BNM, cu referire la obiectul de examinare al Comisiei. Totodată, la ședința din 12.11.2020, a fost audiat Dl V. Chițan, președintele Consiliului de administrație al CNPF, cu prezentarea informațiilor detaliate de către șefii de departamente ai CNPF.

La ședința din data de 17.11.2020, Comisia a examinat informațiile prezentate de CNPF ca urmare a discuției care a avut loc la ședința Comisiei din 12.11.2020.

Comisia a examinat proiectul Raportului de activitate al Comisiei propus de către Președintele Comisiei. Au fost discutate informațiile suplimentare prezentate de CNPF, întrebările și propunerile membrilor Comisiei cu privire la conținutul Raportului referitor la concluzii și recomandări, propuneri privind procedura de înaintare a acestuia spre examinare în cadrul ședinței plenare a Parlamentului și măsurile necesare de întreprins adresate autorităților abilitate cu competențe speciale.

III. Audieri

În cadrul audierilor Dlui Iurie Filip - Vicepreședinte al Consiliului de administrație al CNPF, ultimul a comunicat despre faptul că a fost informat despre obiectul investigațiilor Comisiei, a prezentat informația generală privind situația creată la unele companii de asigurări/reasigurări în perioada anilor 2010-2012 în legătură cu schimbarea acționarilor, menționând că la mai multe companii au avut loc schimbările respective, care erau sub supravegherea CNPF însă, în special s-au evidențiat două companii și anume Compania Internațională de Asigurări "ASITO" S.A., care în baza Ordonanței Judecătorești din 20.05.2011 a transferat unei companii offshore (compania "LOKKERT" LTD) 83% din acțiuni ale "Moldovan Investments Limited" LTD și ICS "Insurance Consult" SRL, precum și C.A. "MOLDASIG" S.A., urmare a vânzării la Bursa de Valori a 80% acțiuni ale Companiei "ROSGOSSTRAH" către alte 5 companii în anul 2012.

În cadrul audierilor Dnei Nataliei Sîrbu - Consilier în domeniul juridic al Guvernatorului BNM, ultima a comunicat că este cunoscută cu obiectul investigațiilor Comisiei, BNM examinează demersul înaintat de Comisie însă, momentan datorită volumului mare de informație care urmează a fi analizată și prezentată, va oferi

suplimentar informația în scris.

La ședința din data de 21.08.2020 Comisia a decis examinarea cazurilor legate de Compania Internațională de Asigurări "ASITO" S.A. și C.A. "MOLDASIG" S.A., dispunând către CNPF prezentarea informației desfășurate pe cazurile enunțate.

La ședința din data de 03.09.2020, Comisia a examinat răspunsurile parvenite de la autoritățile și instituțiile statului abilitate cu atribuții și competențe speciale: Banca Națională a Moldovei, Comisia Națională a Pieței Financiare, Centrul Național Anticorupție, Ministerul Afacerilor Interne (IGP), Procuratura Generală, Ministerul Finanțelor (Serviciul Fiscal de Stat), Serviciul de Informații și Securitate, Judecătoria Chișinău, constatând că unele instituții au remis răspunsuri complete, altele urmând suplimentar să remită în adresa Comisiei informații adăugătoare.

Totodată, la ședința din data de 03.09.2020, Președintele Comisiei a prezentat informația cu referire la sesizarea Dlui Gherman Gorbunțov - deținător a 81,10% din acțiunile B.C. "Universal Bank" S.A. în perioada supusă investigațiilor, pentru a determina dacă sesizarea adresată poate constitui obiectul investigațiilor. De către Dnii Vasile Năstase și Vladimir Cebotari a fost adusă la cunoștința Comisiei informația cu privire la primirea unei sesizări din partea Dlui Ion Lăcătuș - coproprietar și fost director general (2008-2014) al Companiei de Asigurări "EUROASIG GRUP" S.A., prin care ultimul solicită examinarea în cadrul Comisiei a cazului companiei C.A. "EUROASIG GRUP" S.A. care a fost prejudiciată cu 4 mln. drept rezultat a unui atac de tip raider.

Comisia a decis examinarea sesizărilor adresate de Dl Gherman Gorbunțov și Dl Ion Lăcătuș, precum și solicitarea de la organele abilitate a informațiilor suplimentare cu referire la sesizările noi adresate Comisiei de anchetă.

La ședința din 18.09.2020 a fost introdusă pe ordinea de zi audierea petiționarului Ion Lăcătuș și a cazului C.A. "EUROASIG GRUP" S.A., ultimul, în cadrul audierilor, și-a prezentat poziția în legătură cu situația creată la C.A. "EUROASIG GRUP" S.A. precum și sesizarea adresată.

La ședința din data de 22.09.2020, Comisia a examinat sesizarea cu privire la acțiunile ilegale admise față de Dl Gheman Gorbunțov - deținător a 81,10 % din acțiunile B. C. "Universal Bank" S.A., comise de către instituțiile statului Republica Moldova împotriva acestuia.

De asemenea, la ședința din data de 22.09.2020 a fost efectuată audierea Dlui Gheman Gorbunțov - deținător a 81,10 % din acțiunile B. C. "Universal Bank" S.A. precum și a reprezentantului acestuia avocatului Alexandru Maloman, urmând ca comisia de anchetă să supună verificării alegațiile petiționarului Gorbunțov Gheman și a reprezentantului acestuia.

Tot, în cadrul ședinței din data de 22.09.2020 președintele Comisiei a informat membrii Comisiei despre petiția Dlui Țopa Viorel, care solicită audiere în cadrul Comisiei.

La ședința din data de 29.09.2020, Comisia a examinat sesizarea cu privire la acțiunile ilegale admise față de Dl Viorel Țopa și Dl Victor Țopa, comise de către instituțiile statului Republica Moldova împotriva acestora.

Totodată, la ședința din data de 29.09.2020 a fost efectuată audierea Dlui Viorel Țopa cu referire la petiția adresată Comisiei cu referire la acțiunile ilegale față de Dnii Viorel Țopa și Victor Țopa, comise de către instituțiile statului Republica Moldova împotriva acestora, în special, informația referitoare la atacul raider asupra B.C.

"Victoriabank" S.A.

La ședința din 12.11.2020 a fost audiat Dl. V. Chițan, președintele Consiliului de administrație al CNPF, cu prezentarea informațiilor detaliate de către șefii de departamente ai CNPF referitor la C.A. "EUROASIG GRUP" S.A.

IV. Petiționarii.

A. Petiționarul Ion Lăcătuș, acționar al C.A. "EUROASIG GRUP" S.A. a comunicat Comisiei de anchetă:

În perioada 2012 – 2013 compania de asigurări "EUROASIG GRUP" S.A., după indicatorii financiari și de performanță, se afla în topul primelor cinci companii de pe piața de asigurări autohtonă, reprezenta o afacere privată notorie și de succes, posedă o hartă operațională formată din filiale și reprezentanțe cu (65 subdiviziuni), care acoperea întreg teritoriul Republicii Moldova, posedă active în valoare de 44 milioane lei, posedă șase pachete de acțiuni în cadrul băncilor comerciale din Republica Moldova și un pachet de acțiuni în cadrul companiei "MOLDOVAGAZ" S.A., avea sute de angajați și specialiști profesioniști, posedă o cotă de piață semnificativă, avea reputație ireproșabilă (au fost constatate scrisori de recomandare din partea Serviciului de Informații și Securitate, Ministerului Afacerilor Interne, Baza Auto a Cancelariei de Stat, Departamentul de Poliție al MAI) și un portofoliu de 45.000 de clienți, dintre care 12.000 erau companii private inclusiv cu investiții străine dar și cele mai importante instituții ale statului (Președinția Republicii Moldova, Parlamentul Republicii Moldova, Serviciul de Informații și Securitate, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și a Corupției, Guvernul Republicii Moldova, Cancelaria de Stat, inclusiv Comisia Națională a Pieței Financiare).

Pe parcursul anilor 2008 – 2012 Compania de Asigurări "EUROASIG GRUP" S.A. (în continuare - EUROASIG) și managementul acesteia a fost permanent supusă nenumăratelor controale de stat, hărțuită de organele de drept cu sechestre și dosare penale, sancționată și obstrucționată în vederea stopării creșterii cotei de piață, extinderii teritoriale, blocării dreptului de acces în sistemul Carte Verde și obținerii performanțelor financiare și concurențiale.

Astfel, Comisia de Anchetă Parlamentară a constatat că în perioada cuprinsă între lunile iunie 2012 – decembrie 2013, asupra companiei EUROASIG s-a comis un atac de tip raider organizat, coordonat și realizat etapizat în 3 faze, după cum urmează:

- 1) Iunie 2012 – decembrie 2012 – tentativă de preluare a afacerii private;
- 2) Aprilie 2013 – octombrie 2013 – stoparea activității antreprenoriale și investiționale – distrugerea afacerii de succes;
- 3) Decembrie 2013 – până în prezent – lichidarea forțată (controlată) a unui asigurător notoriu și performant prin intermediul procesului de insolvență.

Acțiunile și inacțiunile ilegale specifice atacului de tip raider au fost comise de către funcționarii și demnitarii de stat și prin intermediul instituțiilor de drept, de control și de supraveghere ale statului Republica Moldova, care în mod cronologic, factologic și sub aspectul coraportului cauză – efect, au condus la distrugerea totală a companiei EUROASIG, la deposedarea coproprietarilor de investiții și active, la încălcarea drepturilor cetățenești, drepturilor antreprenoriale și investiționale reglementate și protejate de legislație și la provocarea unui prejudiciu financiar semnificativ.

În primă fază a atacului de tip raider, săvârșit în perioada iunie 2012 – decembrie 2012 (tentativa de preluare a proprietății EUROASIG) s-a caracterizat prin acțiuni absolut ilegale și neîntemeiate, organizate și orchestrate în grup, prin intermediul Judecătoriei Strășeni, al colaboratorilor Procuraturii și al Ministerului Afacerilor Interne, al avocaților și executorilor judecătorești, al organelor de control de stat și supraveghere asupra companiei EUROASIG și asupra coproprietarilor acesteia a fost comis un atac de tip raider fără precedent.

Nefiind parte a procesului civil dintre două persoane fizice și neavând calitatea de debitor sau alt statut procesual, într-un mod absolut barbar și ilegal, s-a aplicat concomitent și paralel asupra companiei EUROASIG 7 sechestre (vezi Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.492 din 30.01.2013 și Hotărârea Colegiului Disciplinar al Consiliului Superior al Magistraturii nr.38/9 din 12.10.2012 privind demiterea judecătorului Natalia Chiseleova):

[1] Sechestrul pe conturile de decontare ale "EUROASIG GRUP" S.R.L.;

[2] Sechestrul asupra acțiunilor și obligațiilor "EUROASIG GRUP" S.R.L.;

[3] Sechestrul prin care a fost interzisă reorganizarea "EUROASIG" din S.R.L. în S.A.;

[4] Sechestrul și obligarea CNPF de a nu permite înregistrarea emisiei suplimentare de acțiuni ale C.A. "EUROASIG GRUP" S.A.;

[5] Sechestrul și interzicerea oricăror modificări în actele de constituire ale C.A. "EUROASIG GRUP" S.A. la Camera Înregistrării de Stat;

[6] Sechestrul și interzicerea Serviciului Fiscal de Stat de a deschide conturi noi bancare pentru C.A. "EUROASIG GRUP" S.A.;

[7] Sechestrul pe ½ cota-parte din capitalul social al "EUROASIG GRUP" S.A., ce aparținea soților Profir, coproprietari ai companiei "EUROASIG GRUP" S.A.;

Paralel cu sechestrele aplicate ilegal, care au paralizat completamente activitatea companiei timp de o lună de zile, atacul de tip raider se realiza și cu implicarea Procuraturii și a colaboratorilor MAI, care în rezultatul unei percheziții ilegale și abuzive au ridicat neîntemeiat 4 calculatoare de bază din contabilitatea companiei și serverul central în care era stocată toată informația comercială, operațională și financiară a agentului economic C.A. "EUROASIG GRUP" S.A.

În aceeași perioadă, concomitent și paralel cu sechestrele, cu percheziția, cu ridicarea serverului și a calculatoarelor de bază în oficiul central al companiei se efectuau simultan 3 controale de către Serviciul Fiscal de Stat, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și a Corupției (actualmente CNA) și de către Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF).

Potrivit informației prezentate de CNPF, în rezultatul constatării necorespunderii indicatorilor prudențiali ai C.A. "EUROASIG GRUP" S.A., CNPF a acționat în virtutea atribuțiilor sale legale prin emiterea Hotărârii nr.19/1 din 22.04.2013 cu privire la deschiderea procedurii de remediere financiară, potrivit căreia în conformitate cu pct.4 a prescris persoanelor cu funcții de răspundere ale asiguratorului îndeplinirea anumitor acțiuni.

Urmare a neexecutării pct.4 din Hotărârea menționată, la 31.05.2013 CNPF a adoptat Hotărârea nr.24.1 prin care a prescris repetat executarea acțiunilor respective, precum și prezentarea rapoartelor specializate cu asigurarea informațiilor autentice, care să reflecte situația veridică privind stabilitatea financiară a asiguratorului la

situația din 31.12.2012 și 31.03.2013, contrasemnate de către un actuar certificat.

Urmare prezentării cu întârziere a rapoartelor solicitate și neexecutării deciziilor prenotate, prin Hotărârea 32/10 din 05.07.2013, CNPF a prescris repetat C.A "EUROASIG GRUP" S.A. să prezinte, în termen de 10 zile, Raportul privind marjele de solvabilitate și coeficienții de lichiditate ale asigurătorului (reasigurătorului) cu respectarea normelor legale de solvabilitate, stabilitate financiară și lichiditate, și aducerea în concordanță cu normele legale a ratei de solvabilitate la 20.07.2013 și Informația cu privire la inventarierea și conservarea bunurilor și activelor asigurătorului.

Urmare a supravegherii activității C.A "EUROASIG GRUP" S.A. s-a constatat neexecutarea pct.4 din Hotărârea nr.19/1 din 22.04.2013 privind respectarea normelor de solvabilitate și stabilitate financiară și aducerea în concordanță cu normele legale a ratei de solvabilitate la situația din 31.05.2013, precum și a pct.1 și pct.2 din Hotărârea CNPF nr.32/10 din 05.07.2013.

Potrivit rapoartelor specializate ale actuarului certificat, la situația din 31.12.2012 și respectiv, 31.03.2013 la C.A "EUROASIG GRUP" S.A., rata de solvabilitate la data de 31.12.2012 a constituit 13,3%, iar la 31.03.2013 a înregistrat o valoare negativă de (-56,6%), ceea ce este sub nivelul de 100% stabilit de prevederile pct.12 și pct.12¹ din Regulamentul privind marjele de solvabilitate și coeficientul de lichiditate ale asigurătorilor (reasigurătorilor), aprobat prin Hotărârea CNPF nr.2/1 din 21.01.2011, nefiind asigurată solvabilitatea și stabilitatea financiară a acestuia. Faptul dat contravine prevederilor art. 30 alin.(2) și alin.(5) din Legea nr.407/2006 cu privire la asigurări și indică că asigurătorul a ajuns la incapacitate de plată și nu poate să-și onoreze obligațiile asumate în baza contractelor de asigurare.

Mai mult decât atât, Compania la situația din 31.03.2013, înregistra un coeficient de lichiditate în valoare de 0,45, ceea ce este sub nivelul stabilit la pct.25 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea CNPF nr.2/1 din 21.01.2011, care prevede menținerea obligatorie permanentă a coeficientului de cel puțin 1,0.

C.A "EUROASIG GRUP" S.A. nu a dispus la data de 31.12.2012 și la data de 31.03.2013 de active eligibile suficiente în sumă de 11530,0 mii lei, și respectiv, 22249,7 mii lei, pentru a acoperi fondurile asiguraților, fapt ce contravine prevederilor art. 30 alin.(6) lit.b) din Legea nr.407/2006 și pct.11 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea nr. 2/1 din 21.01.2011.

La data de 26.04.2013, data deschiderii procedurii de remediere financiară și de la data de 31.05.2013, data aprobării Planului de remediere financiară, C.A "EUROASIG GRUP" S.A. nu a dispus de nivelul ratei de solvabilitate și coeficientul de lichiditate, activitatea acestuia neîncadrându-se în cerințele cadrului normativ.

În consecință, toate măsurile întreprinse de CNPF nu au avut rezultatul scontat, asigurătorul aflându-se în situația de pre-insolvabilitate.

Prin Scrisoarea nr.932 din 26.07.2013 și nr.1038 din 04.09.2013 C.A "EUROASIG GRUP" S.A. a prezentat Planul de măsuri cu privire la reluarea activității operaționale și evitarea efectelor secundare cu caracter în serie pentru piața de asigurări, inclusiv, măsuri de atragere a activelor prin majorarea ratei de solvabilitate. Printre măsurile propuse a fost completarea activelor cu active imobiliare (terenuri, încăperi, complex agroindustrial), valoarea totală a cărora a fost estimată în mărime de 21704, 8 mii lei.

Însă, în rezultatul inspecției în teren, CNPF a constatat starea nesatisfăcătoare

a imobilelor propuse pentru completarea activelor asiguratorului.

Iar potrivit informațiilor prezentate de filialele "Centru" și "Invest" a B.C. "Moldindconbank" S.A., precum și B.C. "Banca Socială" S.A. la conturile C.A "EUROASIG GRUP" S.A. au fost prezentate documente executorii nr.2e-11278/11 din 10.09.2011, nr.222-5609/11 din 16.12.2011, nr.2-2938.2012, nr.2-825/113 din 27.05.2013 (în total 14 titluri executorii din anul 2013), constatate la situația 16.09.2013.

Examinând toate circumstanțele relevante, Consiliul de administrație al CNPF din 18.10.2013, la ședința cu participare a reprezentanților C.A "EUROASIG GRUP" S.A., a adoptat Hotărârea nr.49/1 cu privire la executarea de către C.A "EUROASIG GRUP" S.A. a planului de remediere financiară, s-a decis menținerea măsurilor prudențiale aplicate prin hotărârile adoptate anterior, precum și s-a decis solicitarea intentării procesului de insolvență instanței de judecată, în temeiul art. 236 din Legea insolvenței nr.149/2012.

Prin Hotărârea Curții de Apel Chișinău din 28.02.2014 nr.2c-303/13 s-a admis Cererea introductivă depusă de CNPF și s-a intentat procesul de insolvență față de C.A "EUROASIG GRUP" S.A., fiind menținute măsurile de asigurare, inclusiv înlăturarea debitorului de la gestionarea patrimoniului, sechestrarea bunurilor debitorului, interdicția înstrăinării bunurilor sale, etc., aplicate prin Încheierea Curții de Apel Chișinău nr.2e-303/11.11.2013.

La data de 22.10.2020 de către Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a fost expediată în adresa CNPF Cererea de revizuire a dlui Ion Lăcătuș, ex-director C.A "EUROASIG GRUP" S.A. (nr.7004 din 28.10.2020), asupra Hotărârii Curții de Apel Chișinău din 28.02.2014 – irevocabilă începând cu 30.07.2014, ca urmare a respingerii de către CSJ a recursului C.A "EUROASIG GRUP" S.A.

Din analiza minuțioasă a circumstanțelor, a formei de realizare și a acțiunii concomitente, a mecanismelor și instrumentelor juridice aplicate, a conținutului și formei actelor juridice specific utilizate (pretinse datorii financiare, neatrăgerea în proces, sechestre multiple și paralele, hotărâri și decizii de judecată neîntemeiate, limitări operaționale, dosare penale fabricate, percheziții și controale inopinate, etc.), a interacțiunii de sincronizare în timp a organelor judecătorești, de drept și de control, a intensității acțiunilor de atac spontan, săvârșite într-un interval scurt de timp, a tuturor acțiunilor ilegale comise concertat de organele statului, Comisia a constatat că, în iunie 2012 a avut loc un atac de tip raider și o tentativă de preluare a afacerii EUROASIG, care genera fluxuri financiare în creștere, profituri anuale, active sănătoase, cotă de piață, portofoliu de investiții și potențial de creștere.

În scopul apărării proprietății private și întru combaterea acțiunilor ilegale de tip raider, administrația EUROASIG, în perioada iunie 2012 – decembrie 2012 a depus zeci de acțiuni în justiție, petiții, sesizări, plângeri penale, apeluri deschise în adresa organelor de drept și în adresa instituțiilor fundamentale ale statului Republica Moldova (Președinția, Parlamentul, Guvernul, Serviciul de Informații și Securitate, Procuratura Generală, Centrul Național Anticorupție, Procuratura Anticorupție, Ministerul Afacerilor Interne, Comisia Națională a Pieței Financiare), însă cu regret, nici o instituție din cele indicate nu au reacționat instituțional și nu au întreprins măsurile legale în vederea contracarării actelor și faptelor ilegale săvârșite asupra unei

proprietăți private. De asemenea, specificăm că instituțiile statului sesizate oficial nu au acționat și nu au reacționat la acțiunile de tip raider pentru protejarea drepturilor și intereselor legitime ale investitorilor locali care aduceau plus-valoare bugetului național și economiei în ansamblu și care au fost atacați ilegal și neîntemeiat.

În acest context, menționăm că după eliberarea din sistemul judecătoresc al Republicii Moldova a judecătoarei Natalia Chiseliova (judecător care a aplicat ilegal 7 sechestre asupra companiei EUROASIG) administrația și acționarii EUROASIG au depus plângere penală în adresa Procuraturii Generale pentru tragerea la răspundere penală a judecătoarei Natalia Chiseliova, iar Procuratura Generală împreună cu Procuratura Anticorupție și Centrul Național Anticorupție nu au instrumentat dosarul penal în cauză și nu au întreprins măsurile prevăzute de legislație. De asemenea, Comisia a constatat că în perioada iunie 2012 – decembrie 2012 administrația EUROASIG a solicitat în scris implicarea directă (conform competenței funcționale stabilită de lege) a CNPF și a solicitat sprijin în combaterea atacului de tip raider, în prevenirea riscurilor în serie ca urmare a paralizării companiei prin sechestre și percheziții neîntemeiate, în protejarea proprietății acționarilor și în intervenția promptă pentru garantarea drepturilor a 45.000 de deținători de polițe EUROASIG, dar spre regret, conducerea și membrii consiliului de administrație ai CNPF de la acea perioadă nu au reacționat la sesizările în cauză și nu au întreprins nici o acțiune legală în vederea combaterii primei faze a atacului de tip raider, care a durat din iunie 2012 – până în decembrie 2012.

Mai mult ca atât, Comisia a constatat că în iunie 2012 – decembrie 2012 CNPF prin controalele sale efectuate concomitent cu controalele Serviciului Fiscal de Stat și a Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și a Corupției a participat la atacul de tip raider, a manifestat un comportament pasiv, a admis tacit toate acțiunile ilegite săvârșite de alte organe ale statului, nu a intervenit procedural în scopul anulării sechestrului (instanța de judecată a obligat CNPF de a nu permite înregistrarea emisiei suplimentare de acțiuni ale EUROASIG GRUP SA), nu a luat act de demiterea judecătoarei Natalia Chiseliova, de ilegalitățile organului MAI și ale Procuraturii (au fost atacate actele de percheziție și au fost întoarse calculatoarele și serverul) și nu a întreprins nici o măsură în vederea autosesizării, stopării și sancționării tentativei de preluare a afacerii EUROASIG prin intermediul atacului de tip raider.

În continuare, prin a doua fază a atacului de tip raider, săvârșită în aprilie 2013 – octombrie 2013 s-a urmărit (stoparea definitivă a activității antreprenoriale și distrugerea afacerii EUROASIG). După tentativa eșuată de preluare a afacerii EUROASIG ca urmare a ripostei și luptei administrației EUROASIG, s-a trecut la a doua fază a atacului de tip raider și s-a acționat în scopul stopării activității antreprenoriale și investiționale, și distrugerii complete a afacerii EUROASIG.

Este de menționat că, în anul 2011 CNPF a modificat cadrul normativ cu privire la normele și marjele de solvabilitate și lichiditate, prin care au fost impuse noi cerințe și în scopul conformării a fost acordat un termen de tranziție de 12 luni pentru toți asigurătorii care nu corespundeau noilor cerințe de lichiditate și solvabilitate (Hotărârea CNPF nr. 55/12 din 01.12.2011 cu privire la modificarea și completarea Regulamentului privind marjele de solvabilitate și coeficientul de lichiditate ale asigurătorilor (reasiguratorilor), aprobat prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr.2/1 din 21 ianuarie 2011).

Prin urmare, în baza a 4 ordine ale CNPF: nr.101 din 04.09.2012, nr.119 din 10.10.2012, nr.133 din 21.11.2012 (perioadă când se desfășura prima fază a atacului raider) și nr.18 din 11.02.2013, timp de 7 luni și contrar tuturor reglementărilor aferente controalelor de stat, compania EUROASIG a fost supusă unui control cu privire la respectarea legislației în domeniul asigurărilor. De asemenea, menționăm că, controlul în cauză a fost efectuat în perioada atacului raider (când erau aplicate sechestrele, ridicate calculatoarele și serverul central al companiei) de către colaboratori ai CNPF, care nu aveau cunoștințe și calificări în domeniul asigurărilor, nu dețineau certificate de actuar. Suplimentar, specificăm că controlul a durat șapte luni de zile consecutive și a fost petrecut în absența unei proceduri reglementate de actele normative (conform art.55 alin.(4) al Legii cu privire la asigurări nr.407/2006 în vigoare în perioada respectivă care prevedea că, inspecțiile pe teren se efectuează de CNPF în conformitate cu procedura stabilită prin actele normative, iar la acea perioadă nu exista nici un act normativ al CNPF care să reglementeze expres procedura inspecției pe teren).

Astfel, în rezultatul controalelor în cauză și ca urmare a unor acțiuni abuzive săvârșite de membrii consiliului de administrație al CNPF (controlul s-a referit la respectarea marjei de solvabilitate și a coeficienților de lichiditate, dar CNPF, fără să perfecteze un act juridic de control corespunzător procedurii, fără să acorde dreptul la apărare, fără să examineze obiectiv argumentele invocate de administrația EUROASIG referitor la efectele atacului raider, fără să țină cont de faptul că, timp de șase ani administrația EUROASIG a fost sancționată anterior pe încălcările invocate, fără să respecte forma și procedura înștiințării și înmânării actului de control – inițial s-a discutat un act pe două pagini, iar în ședința CNPF s-a invocat un act nesemnat de nimeni pe 11 pagini, fără să țină cont de probele și argumentele întemeiate invocate de administrația EUROASIG, fără să respecte drepturile antreprenoriale și investiționale) s-a adoptat hotărârea nr.19/01 din 22.04.2013 cu privire la deschiderea procedurii de remediere financiară a companiei EUROASIG.

Prin hotărârea nr. 19/01 din 22.04.2013, în absența unui precedent reușit până la acea perioadă pe piața de asigurări în domeniul remedierii financiare a asigurătorului, prin aplicarea eronată a prevederilor Legii cu privire la asigurări nr.407/2006, prin desconsiderarea impactului și a efectelor în serie evidente, prin lipsa de responsabilitate și prudență instituțională, prin neconștientizarea riscurilor iminente în adresa acționarilor EUROASIG și prin lipsa mecanismelor legale de protecție a 45.000 de deținători de polițe, CNPF a oprit activitatea operațională și a instituit în adresa EUROASIG restricții totale și disproporționate, și a interzis completamente subscrierea unor noi contracte de asigurare și încasarea primelor de asigurare aferente pe perioada aflării în procedura de remediere financiară, s-au suspendat operațiunile bancare, s-a interzis desfășurarea activității investiționale prin înstrăinarea activelor fără acordul prealabil al CNPF, s-a solicitat respectarea necondiționată a prevederilor actelor legislative și normative și s-a solicitat ca în termen de 10 zile să fie prezentat planul de remediere financiară a EUROASIG.

Tot aici, necesită să accentuăm că în conformitate cu art. 46 alin. (1) al Legii cu privire la asigurări nr.407/2006, în vederea protejării asiguraților, beneficiarilor asigurării și terțelor persoane păgubite, prin contribuția asigurătorilor se constituie Fondul național de garanție destinat plăților și indemnizațiilor rezultate din contractele de asigurare benevolă și obligatorie, încheiate în condițiile prezentei legi, în cazul constatării insolvabilității asigurătorului. Trebuie să accentuăm că, fondul în cauză

urma să funcționeze conform unei legi speciale, care pe parcursul a șase ani CNPF nu a elaborat-o și nu a prezentat-o spre aprobare Parlamentului. De asemenea, urmează să specificăm că, EUROASIG a fost stopată de CNPF prin Hotărârea 19/01 din 22.04.2013 ca urmare a faptului că, nu corespundea noilor norme cu privire la marja de solvabilitate și lichiditate și concomitent s-au invocat suplimentar și alte încălcări comise timp de 6 ani (2008 - 2013) pentru care de fapt administrația și compania EUROASIG a fost sancționată anterior. Prin prevederile și restricțiile complete impuse de CNPF prin hotărârea nr.19/01 din 22.04.2013 activitatea operațională a companiei EUROASIG a fost oprită subit și a fost paralizată complet activitatea antreprenorială și investițională care a durat timp de 6 luni de zile și, astfel, s-a pus în aplicare faza a doua a atacului de tip raider, care avea drept obiectiv oprirea activității unui asigurător (ce nu se afla în incapacitate de plată sau în stare de insolvabilitate conform Legii insolvabilității nr.142/2012) și distrugerea intenționată a unei afaceri de succes.

Această intenție de distrugere a afacerii a fost constatată și reținută de Comisie.

Având la bază mijloace probatorii pertinente și concludente, nenumăratele măsuri disperate ale managementului și ale acționarilor EUROASIG în vederea scoaterii din remediare financiară, precum și din analiza factologică a acțiunilor și inacțiunilor conștiente ale CNPF admise timp de șase luni în anul 2013, care demonstrează nemijlocit lipsa de reacție instituțională și legală, lipsa de implicare pleneră în vederea gestionării situației catastrofale provocate iresponsabil, lipsa de grijă statală față de 45.000 de deținători de polițe și lipsa de adoptare a deciziilor și a actelor administrative specifice sarcinilor de serviciu și a atribuțiilor funcționale prevăzute expres de lege.

În conformitate cu art.42 alin.(2) al Legii cu privire la asigurări nr.407/2006 (în redacția în vigoare în 2013) autoritatea de supraveghere este competentă și abilitată să decidă aplicarea modalităților și a măsurilor de remediare financiară a asigurătorului în scopul prevenirii stării de insolvabilitate și al evitării declanșării procedurii de insolvabilitate. Or, prin aplicarea eronată, abuzivă, disproporționată și cu interdicții totale, prin oprirea și suspendarea operațională timp de șase luni a activității antreprenoriale, prin interzicerea obținerii de noi venituri, prin obligarea la plată a despăgubirilor de asigurare și a altor cheltuieli generale și administrative, prin acumularea noilor datorii timp de șase luni ca urmare a stopării, prin pierderea de active semnificative, prin ingerințe neîntemeiate în activitatea managerială a companiei, prin lipsa de adoptări a deciziilor pe marginea măsurilor și planurilor de remediare financiară propuse de EUROASIG, s-a constatat că CNPF nu a preîntâmpinat și nici nu a evitat starea de insolvabilitate conform art.42 alin.(2) al Legii cu privire la asigurări nr.407/2006, dar prin acțiunile și inacțiunile iresponsabile, prin neglijență în serviciu, a contribuit direct la declanșarea procedurii de insolvabilitate și, astfel, a încălcat art.42 alin.(2) al Legii cu privire la asigurări nr.407/2006 și, pe cale de consecință, a aplicat eronat și abuziv instituția remedierii financiare a asigurătorului.

În pofida la restricțiile totale impuse disproporționat (reamintim că EUROASIG nu se afla în incapacitate de plată sau în situație de insolvabilitate, conform Legii insolvabilității nr.142/2012), administrația și acționarii companiei EUROASIG, începând cu mai 2013 au depus oficial în adresa CNPF diferite măsuri și acțiuni, precum și patru planuri de remediare financiară a EUROASIG (printre care atragerea unui investitor străin care să verse capital financiar suplimentar, depunerea de către actualii acționari a activelor suplimentare în formă de case, terenuri,

apartamente în valoare de 21,7 milioane lei în scopul conformării la noile cerințe de solvabilitate și lichiditate), iar membrii consiliului de administrație al CNPF contrar prevederilor legislației și cu încălcarea atribuțiilor funcționale instituite de lege nu au adoptat nici o decizie instituțională asupra planurilor în cauză, nu au cooperat cu managementul și acționarii EUROASIG în vederea depășirii situației create, nu răspundeau la cererile, apelurile, demersurile oficiale ale EUROASIG și nu răspundeau la cererile prelabile specifice procedurii de contencios administrativ. De asemenea, pe parcursul a șase luni în 2013 nu manifestau intenție, dorință, diligență și responsabilitate profesională pentru scoaterea companiei din procedura de remediere financiară, care a fost oprită subit, nu manifestau interes față de 45.000 de asigurați (una din atribuțiile de bază ale CNPF) și nu acționau în vederea deblocării operaționale și salvării activității antreprenoriale a EUROASIG.

Mai mult ca atât, în demonstrarea faptică a inacțiunilor membrilor CNPF și a încălcării flagrante a legislației (au fost încălcate 12 acte legislative) în perioada 22.04.2013 – 10.10.2013 CNPF a deschis procedura remedierii financiare, a instituit timp de șase luni restricții totale, a solicitat de la EUROASIG prezentarea planurilor de remediere financiară, administrația și acționarii au prezentat patru planuri și au depus nenumărate apeluri în vederea încetării procedurii de remediere financiară și în scopul salvării agentului economic EUROASIG de la insolvabilitate. CNPF, primind aceste planuri, nu se pronunța în nici un fel, nu emitea decizii instituționale, continuând să mențină neîntemeiat timp de șase luni restricții totale, și, astfel, demonstra o dată în plus intenția de distrugere controlată a afacerii EUROASIG și eliminarea unui concurent incomod de pe piața asigurărilor din Republica Moldova.

De asemenea, din analiza documentelor examinate și din cercetarea faptelor și circumstanțelor s-a constatat un comportament tendențios, abuziv, exagerat și neîntemeiat din partea membrilor CNPF, care intimidau și avertizau în permanență EUROASIG cu suspendarea sau retragerea licenței de activitate, cu procedura remedierii financiare sau chiar cu lichidarea companiei EUROASIG. Tot aici, menționăm că nu s-a constatat o atitudine de deschidere și suport din partea organului specializat al statului în adresa unui operator economic, care în 2012 s-a aflat în paralizare operațională parțială ca urmare a primei faze de atac raider, iar în 2013 s-a aflat în blocaj total timp de șase luni ca urmare a opririi subite a activității operaționale și, totodată, nu s-au constatat careva acțiuni de prudență și intervenție din partea CNPF în cadrul procedurii de remediere financiară (care presupune o colaborare între asigurator și CNPF pentru însănătoșirea financiară și evitarea insolvabilității), care să demonstreze intenția și dorința de salvare a EUROASIG de la procedura de insolvabilitate.

Prin adoptarea Hotărârii nr.19/1 din 22.04.2013 și a altor hotărâri intermediare, CNPF a stopat definitiv activitatea unui agent economic, care avea licență de activitate pe termen nelimitat, a oprit activitatea investițională contrar normelor exprese prevăzute de art.9 alin.(1) și art.10 alin.(2) ale Legii cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător nr.81/2004, a provocat o situație fără precedent pe piața de asigurări autohtonă, a admis ingerințe în activitatea unui operator privat, a lăsat fără protecție 45.000 de asigurați, a gestionat defectuos situația și nu a reacționat regulamentar timp de șase luni, nu a prevenit riscurile în serie, nu și-a exercitat corespunzător și prudențial conform atribuțiilor de serviciu, nu a urmărit nemijlocit remedierea financiară a asiguratorului, dar prin acțiuni absolut iresponsabile (nu știau

cum să gestioneze situația de panică și stres creată pe piața de asigurări ca urmare a stopării unui asigurător important și solicitau de la administrația EUROASIG depunerea benevolă a licenței de activitate) și prin necunoașterea instrumentelor și mecanismelor legale (examinau în ședința consiliului de administrație trei variante de sancționare – suspendarea ori retragerea licenței sau deschiderea procedurii de remediere financiară), prin aplicarea eronată, abuzivă și tendențioasă a restricțiilor a stopat și a distrus în final activitatea antreprenorială și investițională a unui agent economic, care începând cu 2008 până în 2013 nu s-a aflat niciodată în incapacitate de plată sau în altă situație prevăzută de Legea insolvenței nr.142/2012.

Astfel, în a treia fază a atacului de tip raider – lichidare forțată a companiei EUROASIG după cum s-a specificat mai sus, administrația și acționarii EUROASIG timp de șase luni în 2013 au prezentat mai multe planuri de remediere financiară. Pe marginea ultimului plan care prevedea vărsarea suplimentară a activelor în sumă de 21,7 milioane lei în capitalul social sau în activele totale ale companiei CNPF a efectuat un control și a informat oficial EUROASIG că după recepționarea avizelor de la Agenția Relații Funciare și Cadastru și de la Serviciul de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor va fi adoptată o decizie pe marginea vărsării suplimentare a 21,7 milioane lei.

Este de menționat că, în pofida faptului că, actul de control al CNPF a constatat că prin vărsarea activelor suplimentare de 21,7 milioane lei marja de solvabilitate a EUROASIG va fi 131% (cu 31% mai mult decât noua normă impusă), la faptul că avizele Agenției Relații Funciare și Cadastru și ale Serviciului de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor erau pozitive, la faptul că administrația și acționarii EUROASIG au prezentat patru planuri de remediere financiară și au luptat enorm pentru deblocarea situației și salvarea EUROASIG de la insolvență, la faptul că EUROASIG nu avea datorii la bugetul de stat la 11.10.2013 (a fost prezentat oficial certificat de lipsă a datoriilor), neținându-se cont că începând cu 23.04.2013 și până în 22.10.2013 EUROASIG a efectuat plățile financiare cu acordul CNPF (despăgubiri de asigurare, salarii, chirii, impozite, servicii de transport, utilități, etc.) și nu a încetat nici pentru o zi efectuarea plăților, deși activitatea era stopată. În pofida faptului că nu se afla în situații de insolvență conform Legii insolvenței nr.142/2012, că s-a conformat tuturor solicitărilor și prescripțiilor impuse de CNPF, fapt confirmat prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 23.01.2014 pe dosarul nr. 2r-2551/13, care constituie autoritatea lucrului judecat, CNPF în mod abuziv, neîntemeiat și iresponsabil a adoptat Hotărârea nr.49/1 din 18.10.2013 cu privire la executarea de către Compania de Asigurări "EUROASIG GRUP" S.A. a planului de remediere financiară prin care a constatat că EUROASIG este în incapacitate de plată și nu poate să-și onoreze obligațiile asumate în baza contractelor de asigurare.

Considerăm necesar să accentuăm că mențiunile invocate în Hotărârea nr.49/1 din 18.10.2013 referitor la incapacitatea de plată a asigurătorului nu corespund realității și sunt neadevărate, deoarece la data de 22.10.2013 (peste cinci zile de la adoptarea hotărârii) CNPF a autorizat în formă scrisă companiei EUROASIG și a permis plata salariilor în sumă de 248.309 lei și achitarea furnizorilor de servicii în sumă de 233.678 lei. Astfel, prin plata a jumătate de milion de lei într-o zi se probează nemijlocit că EUROASIG nu a fost în incapacitate de plată la data de 18.10.2013 – ziua adoptării hotărârii nr.49/1.

De asemenea, prin hotărârea nr.49/1 din 18.10.2013 CNPF a menținut restricțiile impuse prin hotărârea CNPF nr.19/1 din 22.04.2013 și a decis adresarea în instanța de judecată pentru intentarea procesului de insolvență a companiei EUROASIG.

Din analiza situației de fapt și de drept, din examinarea materialului probator și a circumstanțelor pertinente în timp rezultă că Hotărârea CNPF nr.49/1 din 18.10.2013 a fost emisă cu încălcarea Legii insolvenței nr.142/2012 în vigoare la acel moment (este inadmisibil să menții careva restricții administrative impuse de CNPF când demarezi procedura insolvenței și când agentul economic poate depăși liber și neîngrădit situația de insolvență prin procedura de restructurare), a fost emisă fără pronunțarea și adoptarea a careva decizii pe marginea ultimului plan de remediere financiară prezentat oficial de EUROASIG (care prevedea vărsarea suplimentară a activelor în valoare de 21,7 milioane lei), nu s-a ținut cont de propriul act de control perfectat de CNPF, care a constatat marja de solvență de 131% în cazul vărsării noilor active, nu s-a ținut cont de absența datoriilor la bugetul de stat și inexistența în fapt și în drept a stării de incapacitate de plată, nu s-a urmărit intenționat salvarea agentului economic de la insolvență, care în mod conștient și factologic a fost provocată de CNPF începând cu 22.04.2013 până în 18.10.2013.

Prin faptele și circumstanțele enunțate mai sus scoatem în evidență și demonstrăm repetat în mod cronologic și factologic intenția de distrugere și de lichidare forțată a companiei EUROASIG prin următoarele aspecte bazate pe raportul de cauzalitate și coraport cauză – efect, după cum urmează:

1) La 22.04.2013 CNPF deschide procedura remedierii financiare, paralizează total activitatea, impune restricții și solicită planul de remediere financiară;

2) Administrația și acționarii EUROASIG se conformează și prezintă 4 planuri de remediere financiară, prin care încearcă să scoată asiguratorul din procedura de remediere financiară și reluarea activității antreprenoriale;

3) CNPF timp de șase luni nu adoptă decizii, nu se pronunță, nu răspunde la cereri oficiale și nu reacționează la planurile și măsurile primite de la EUROASIG, dar solicită neoficial depunerea benevolă a licenței de activitate;

4) Acționarii și managementul EUROASIG nu depun licența benevol, insistă pe deblocarea situației prin depunerea a 21,7 milioane lei ca active suplimentare și paralel demarează procedura contenciosului administrativ prin care solicită CNPF anularea Hotărârilor nr.19/1 din 22.04.2013 și nr.49/1 din 18.10.2013 ca fiind ilegale;

5) CNPF nu reacționează la planurile financiare, mai ales la ultimul, nu răspunde la solicitări și nu acționează în vederea ridicării și încetării procedurii de remediere financiară și nu manifestă interes instituțional de salvare a EUROASIG de la insolvență;

6) CNPF adoptă Hotărârea nr.49/1 din 18.10.2013 și continuă să ducă la bun sfârșit planul de lichidare forțată a EUROASIG cu încălcarea sistematică și în timp de 6 luni a normelor juridice materiale și procedurale în vigoare la acea perioadă.

În susținerea acestei concluzii factologice dorim să invocăm că la pagina 2 al extrasului din procesul verbal nr.32 din 05.07.2013 al ședinței Consiliului de Administrație al CNPF este menționat că: "...dacă asiguratorul va depune benevol licența, nu va fi posibil de a cere instanței de judecată lichidarea silită a asiguratorului și numirea administrației provizorii. ...astfel, intentarea procesului de insolvență va permite organului de supraveghere să participe la proces, ceea ce ar asigura în mare

parte recuperarea creanțelor și acoperirea obligațiilor asiguratorului... subliniind că este bine ca administratorul să fie numit de CNPF și nu de instanța de judecată.” Suplimentar, în demonstrarea intenției de lichidare forțată a EUROASIG și nu acționarea prudentă, responsabilă și legală în vederea evitării declanșării procedurii de insolvență, Comisia a constatat că la 05.11.2013 și la 11.11.2013 prin Încheierile Judecătorei Centru a municipiului Chișinău Hotărârile CNPF nr.19/1 din 22.04.2013 și nr.49/1 din 18.10.2013 au fost suspendate până la examinarea în fond a litigiului de contencios administrativ, însă CNPF, fiind informată oficial despre suspendarea hotărârilor în cauză (acte administrative în baza cărora s-a hotărât depunerea acțiunii în instanța de insolvență), contrar normelor procesuale civile a depus cererea introductivă în instanța de insolvență făcând trimitere la hotărârile CNPF care la moment erau suspendate și a insistat în instanța de insolvență asupra examinării cererii introductive, deși hotărârile în cauză erau suspendate de instanța de contencios administrativ.

De asemenea, planul de lichidare forțată a EUROASIG se probează și prin nenumărate încălcări admise de CNPF la depunerea cererii introductive în instanța de insolvență, prin încălcările flagrante admise de instanța de insolvență, prin desemnarea de către CNPF a unui administrator de insolvență care a comis zeci de încălcări flagrante ale legislației materiale și procedurale în cadrul procesului (actualmente pe rolul Ministerului Justiției se află 2 proceduri disciplinare și dispunerea unui control total asupra exercitării mandatului de administrator al insolvenței EUROASIG), prin acționarea coordonată și comună a CNPF, a administratorului de insolvență și a instanței de judecată în procesul de insolvență în care nu s-a încercat procedura de restructurare a EUROASIG, care avea licență de activitate valabilă, active suficiente, structură operațională, colectiv loial și dorința acționarilor de a vărsa suplimentar 21,7 milioane lei pentru conformarea la noile cerințe normative.

Totodată, la ședința din 18.09.2020 după audierea petiționarului Ion Lăcătuș, Comisia a decis înaintarea demersurilor către instituțiile vizate în sesizarea Dlui Lăcătuș Ion, în vederea prezentării informațiilor cu privire la cazul investigat pentru a putea da apreciere rolului fiecărei instituții.

La ședința din 22.09.2020 a fost introdusă pe ordinea de zi audierea petiționarului Gherman Gorbunțov - deținător a 81,10% din acțiunile B.C. "Universalbank" S.A., precum și cazul B.C. "Universal Bank", în cadrul audierilor Dl Gorbunțov a adus la cunoștință Comisiei poziția sa privind situația creată în perioada 2008-2012 în jurul B.C. "Universalbank".

B. Petiționarul Gherman GORBUNȚOV, acționar al BC "Universalbank" S.A. a comunicat Comisiei de anchetă:

În calitate de petiționar și condiționat de circumstanțe de fapt și de drept, care demonstrează ilegalitatea acțiunilor comise în privința B.C. „Universalbank” S.A. în anul 2011, a menționat că de fapt anume prin "atacul raider" asupra B.C. „Universalbank” S.A. a fost demarat „furtul miliardului” - fraudă bancară, a comunicat următoarele:

La data de 03.03.2011, creditorul Compania "Komer Food" S.A. Republica Panama, reprezentată prin procură de către dl Serghei Leontean s-a adresat în instanța

de judecată cu cerere privind eliberarea ordonanței judecătorești, prin care se solicita dispunerea încasării de la debitorul Gorbunțov Gherman, a datoriei în mărime de 5 283 375, 93 dolari SUA și a taxei de stat în mărime de 25 000 lei.

La data de 04.03.2011 Judecătoria Chișinău Sediul Centru, Judecătorul Ion Țurcan, a admis cererea privind eliberarea ordonanței judecătorești și a emis Ordonanța judecătorească nr. 2p/o-149/11 cu privire la încasarea de la debitorul Gorbunțov Gherman în beneficiul "Komer Food" S.A. cu titlu de datorie suma de 5 283 375, 93 dolari SUA și suma taxei de stat în mărime de 25000 lei.

Drept consecință, Ordonanța judecătorească din 04.03.2011 nr.2po-149/11 a fost transmisă spre executare, fiind intentată procedura de executare și aplicat sechestrul pe acțiunile acționarului majoritar Gorbunțov Gherman și conturile sale din toate băncile Moldovei cu vânzarea ulterioară a acțiunilor către compania „MEP Group” LTD, Republica Seychelles, reprezentată prin procură de către Renato Usatfi.

În septembrie 2011 la o conferință special convocată de Prim-ministrul al Republicii Moldova din acea perioadă dl V. Filat s-a menționat că la B.C. "Moldova Agroindbank" S.A. a existat o tentativă de atac raider, blocată de instituțiile statului. Pe lângă aceasta, au existat tentative de însușiri frauduloase de acțiuni și la B.C. "Banca de Economii" S.A., B.C. "Victoriabank" S.A. și B.C. "Universalbank" S.A.: *«Eu am aflat pentru prima dată pe 29 iulie de la conducerea MAIB despre atacul de acolo. Am fost înștiințați că un grup de acționari europeni (sloveni) au fost lipsiți într-un mod fraudulos de un pachet de acțiuni de 27,5%. În afara de asta, mai avem o astfel de situație la Universal Bank, Banca de Economii a Moldovei - 16%, Victoria Bank - 5%. În ultimul caz este vorba de încercare de deposedare de acțiuni frauduloasă a unor acționari minoritari* [<https://unimedia.info/stiri/video-tentativa-de-atac-raider-la-ub—maib—bem-si-vb-38594.html>].

Totodată, Președintele Comisiei de anchetă pentru elucidarea tuturor circumstanțelor devalizării sistemului bancar din Republica Moldova și investigării fraudei bancare, Alexandru SLUSARI, în declarațiile sale privind "furtul miliardului" de nenumărate ori a reiterat poziția Comisiei, precum că "procesul devalizării sistemului bancar a fost o operațiune bine pregătită în timp și coordonată cu politicienii și demnitarii de stat, care conform legii erau obligați să contracareze jaful. Planul devalizării a fost realizat etapizat, perseverent, începând cu anul 2011, făcându-se pe parcurs ajustări în funcție de creșterea apetitului autorilor-escroci, odată ce rezistența instituțiilor abilitate ale statului se diminuea substanțial".

Mai mult, chestiunea dată s-a discutat chiar și la ședința plenară a Parlamentului Republicii Moldova din data de 17.10.2019 în cadrul examinării Raportului Comisiei de anchetă pentru elucidarea tuturor circumstanțelor devalizării sistemului bancar din Republica Moldova și investigării fraudei bancare. Și anume, s-a atenționat că în septembrie 2011 a avut loc un atac raider foarte grav asupra B.C. "Universalbank" S.A. din partea reprezentanților unui grup de acționari pe care îl reprezenta Renato Usatfi. Iar, Gherman Gorbunțov, care era acționar la acea bancă, a fost, nevoit să plece din țară, apoi banca fiind lichidată. S-a specificat ca există o conexiune clară între atacurile raider asupra sistemului bancar din 2011, privatizarea B.C. "Banca de Economii" S.A.(BEM) și furtul miliardului cu „Laundromatul” propriu-zis și procesul de lichidare și înstrăinare a mai multor bănci din Republica Moldova, care s-a produs în perioada 2018–2019, inclusiv a băncilor acționarii cărora au fost furați, devalizați de acțiuni, care nu-și mai pot întoarce acțiunile pe care le-au avut la BEM, la B.C. "Victoriabank"

S.A., la B.C. "Universalbank" S.A. etc. Au fost lichidate patru bănci: în 2012 – B.C. "Universalbank" S.A., în 2014 – încă trei bănci-cheie.

În acest sens, menționam că într-adevăr, realizarea planului infracțional a fraudei bancare, așa zis „furtul miliardului” s-a început cu atac raider asupra B.C. „Universalbank” S.A. În acest sens, B.C. „Universalbank” S.A. a fost utilizat ca teren de instruire pentru punere în aplicare și perfectarea schemei infracționale, însă din motivele necunoscute până în ziua de azi, nu s-a atras atenția cuvenită acestor circumstanțe, iar persoanele responsabile de furtul activelor B.C. „Universalbank” S.A. rămân nepedepsite.

Ordonanța judecătorească din 04.03.2011 a fost emisă în baza probelor false prezentate în cadrul procesului civil (procedură simplificată – emiterea ordonanței judecătorești de încasare a datoriei), examinate de către judecătorul Ion Țurcan în lipsa părților, din oficiu.

Prezentarea probelor false în procesul civil a determinat depozitarea lui Gherman Gorbunțov de pachetul de acțiuni deținute în B.C. „Universalbank” S.A., prin faptul că persoanele din anturajul agentului economic înregistrat în Federația Rusă – ООО „Кум” au falsificat trei contracte de împrumut - № ИГ – 02 О3 din 16.06.2008, № 08/02 din 21.03.2008 și № 08/01 din 24.03.2008, precum că Gherman Gorbunțov ar fi luat bani cu împrumut de la persoanele juridice înregistrate în Federația Rusă și anume, ООО «Интер Вектор», ООО «УниверсалСплитГрупп» și ООО «Гефестор» în sumă totală de 131.000.000 ruble rusești.

Fapta evidentă, care demonstrează ilegalitatea acțiunilor comise, este că la data de 21.03.2008, a fost încheiat Contractul de Împrumut nr.08/02 între ООО «УниверсалСплитГрупп», în calitate de împrumutător și Gorbunțov Gherman, în calitate de împrumutat, privind transmiterea sumei de 48 000 000,00 ruble rusești, pe o perioadă de 12 luni din data semnării contractului (pct.1.1; 4.1.; 4.3 din contract). Potrivit pct.5.2. al Contractului se stabilește că ”Împrumutatul la rambursarea sumei împrumutului este obligat să achite Împrumutătorului o dobândă anuală în mărime de 8,5% din suma împrumutului. Totodată, potrivit clauzei din Contractul de împrumut nr.08/02 din 21.03.2008 și anume a pct. 8.1., părțile au indicat „ în cazul nesoluționării litigiului pe cale amiabilă litigiul se va examina de către Curtea de Arbitraj din or. Moscova”.

La data de 16.06.2008, a fost încheiat Contractul de împrumut nr. ИГ-02 О3 între ООО «Интер Вектор», în calitate de împrumutător și Gorbunțov Gherman, în calitate de împrumutat, privind transmiterea sumei de 33 000 000,00 ruble rusești, pe o perioadă de până la 17.06.2009 (pct.1.1; 4.1.; 4.3). Potrivit pct.5.2. al Contractului se stabilește că ”Împrumutatul la rambursarea sumei împrumutului este obligat să achite Împrumutătorului o dobândă anuală în mărime de 8,5% din suma împrumutului.” Contractul de împrumut nr. ИГ-02О3 din 16.06.2008 prevede expres competența instanței în care urmează a fi soluționat litigiul, în pct. 8.1. „litigiul dintre părți urmează a fi examinat de către Curtea de Arbitraj din or. Moscova”.

La data de 24.03.2008 a fost semnat Contractul de împrumut nr. 08/01 între ООО «Гефестор» , în calitate de împrumutător și Gorbunțov Gherman în calitate de împrumutat, în baza căruia s-a transmis suma de 50 000 000,00 ruble rusești, pe un termen de 12 luni din data intrării în vigoare a contractului (pct.1.1; 4.1.; 4.3). Prevederi privind competența jurisdicțională se conțin și în pct. 8.1. al Contractului de împrumut nr. 08/01 încheiat la 24.03.2008, și anume că, „litigiul dintre părți urmează a fi

examinat de către Curtea de Arbitraj din or. Moscova”.

Ulterior la data de, 06.04.2010 au fost semnate Contracte de cesiune a creanței ce decurg din contractele de împrumut sus enumerate, între companiile ООО «Интер Вектор», ООО «УниверсалСплитГрупп», ООО «Гефестор», în calitate de Cedent și ООО «КУМ» în calitate de Cesionar. Astfel, au fost încheiate:

Contractul de cesiune nr. 02УСГ-11 din 06.04.2010, încheiat între ООО «УниверсалСплитГрупп» în calitate de Cedent și Cesionarul ООО «КУМ», or. Moscova, Federația Rusă. Potrivit acestui contract de cesiune, Creditorul inițial «УниверсалСплитГрупп» SRL a cedat dreptul său de a încasa de la debitorul Gorbunțov Gherman creanța ce reiese din Contractul de împrumut nr.08/02 din 21.03.2008 (pct.1.1. al contractului). Potrivit pct. 1.2. din Contractul de cesiune, «УниверсалСплитГрупп» SRL a cedat către ООО «КУМ» dreptul de a încasa de la Debitor suma împrumutului în mărime de 48 000 000 ruble rusești, inclusiv și dobânda procentuală stabilită în pct. 5.2. al contractului de împrumut, în sumă de 8 294 729,88 ruble rusești.

Contractul de cesiune № 02 ИВ – 11 din 06.04.2010, încheiat între ООО «ИНТЕР-ВЕКТОР» și ООО «КУМ», obiectul cesionat constituind drepturile și obligațiile ce decurg din Contractul de împrumut nr. ИГ-02 ОЗ din 16.06.2008. Potrivit pct. 1.2. din Contractul de cesiune, ООО «ИНТЕР-ВЕКТОР» a cedat către ООО «КУМ» dreptul de a încasa de la Debitorul Gorbunțov Gherman suma împrumutului în mărime de 33 000 000 ruble rusești, inclusiv și dobânda procentuală stabilită în pct. 5.2. al contractului de împrumut, în sumă de 1 787 424,66 ruble rusești și Contractul de cesiune № 02 ИГ – 11 din 06.04.2010, încheiat între ООО «Гефестор» și ООО «КУМ», obiectul cesionat constituind drepturile și obligațiile ce decurg din Contractul de împrumut nr. 08/01 din 24.03.2008. Potrivit pct. 1.2. din Contractul de cesiune, ООО «Гефестор» a cedat către ООО «КУМ» dreptul de a încasa de la Debitorul Gorbunțov Gherman suma împrumutului în mărime de 50 000 000 ruble rusești, inclusiv și dobânda procentuală stabilită în pct. 5.2. al contractului de împrumut, în sumă de 8 651 369, 86 ruble rusești.

Deci, Cesiunea de creanță este contractul prin care creditorul transmite dreptul său de creanță, cu titlu oneros sau cu titlu gratuit, unei alte persoane. Legea dispune că o creanță transmisibilă și sesizabilă poate fi cesionată de titular (cedent) unui terț (cesionar) în baza unui contract. Din momentul încheierii unui astfel de contract, cedentul este substituit de cesionar în drepturile ce decurg din creanță. Fiind un contract, cesiunea de creanță trebuie să cuprindă toate condițiile de valabilitate a contractelor, iar obiectul contractului poate fi orice creanță transmisibilă și sesizabilă. Potrivit legii, drepturile de creanță se transmit cesionarului așa cum există în momentul transmiterii, fapt prevăzut de art.558, alin.1 din CC RM.

Deci, la fel este de menționat că, Contractele de cesiune, au fost încheiate cu titlu oneros. Or, potrivit pct. 3.1. din Contractul de cesiune nr. 02УСГ-11 din 06.04.2010, încheiat între ООО «УниверсалСплитГрупп» în calitate de Cedent și Cesionarul ООО «КУМ», or. Moscova – ”prețul Cesiunii creanței constituie suma de 56 294 729, 88 ruble rusești”. Iar, în pct. 3.2. s-a stabilit că ”plata sumei indicate în pct. 3.1. se va achita de către ООО «КУМ» pînă la data de 31 decembrie 2010”. Astfel, Cesionarul ООО «КУМ» s-a obligat să achite prețul cesiunii creanței pentru Contractul de cesiune № 02 ИВ – 11 din 06.04.2010, încheiat între ООО «ИНТЕР-ВЕКТОР» în sumă de 34 787 000, 00 ruble rusești, pînă la 31.12.2010. Și pentru Contractul de

cesiune № 02 ИГ – 11 din 06.04.2010, încheiat între ООО «Генератор» să achite pînă la 31.12.2010 suma de 58 604 000,00 ruble rusești.

Însă, mai târziu cu aproximativ șase luni, la data de 26 octombrie 2010, ООО «KYM» a încheiat Contractul de cesiune a creanței nr. 01. Potrivit pct. 1.1. al Contractului de cesiune a creanței din 26.10.2010, ООО «KYM» a cedat către Cesionarul "Komer Food" S.A. din Republica Panama, dreptul de a încasa de la Debitorul Gorbunțov Gherman creanțele ce reies din Contractul de împrumut nr.08/02 din 21.03.2008 în sumă de 48 000 000 ruble rusești; din Contractul de împrumut nr. ИГ-02 О3 din 16.06.2008 în sumă de 33 000 000 ruble; și din Contractul de împrumut nr. 08/01 din 24.03.2008 în sumă de 50 000 000 ruble. Potrivit pct. 1.2. al Contractului de cesiune a creanței din 26.10.2010, părțile au stabilit expres că "Creanța Cedentului (ООО «KYM») față de Debitorul (Gorbunțov Gh), ce decurg din Contract, se transmite către Cesionar în suma integrală a datoriei Debitorului față de Cedent, existentă în momentul transmiterii creanței, inclusiv către Cesionar se transmite și dreptul de a încasa procentele dobânzii contractuale, cît și dreptul de a încasa alte prejudicii pentru neexecutarea în termen a rambursării împrumutului".

În conformitate cu pct. 3.1. al Contractului de cesiune a creanței din 26.10.2010 "Prețul creanței cedate constituie suma de 5 283 375, 93 dolari SUA". Pct. 3.2. al aceluiași Contract prevede că "Cesionarul s-a obligat să achite Cedentului prețul cesiunii indicat în pct. 3.1., în 3 rate, pînă la 31.12.2012".

Contractul de cesiune a creanței din 26.10.2010, încheiat între ООО «KYM» cu Cesionarul "Komer Food" S.A. din Republica Panama, contravine legislației în vigoare a Republicii Moldova. Și anume, obiectul Contractului de cesiune din 26.10.2010 nr.01 constituie, potrivit pct.1.1. "Cedentul transmite iar Cesionarul preia dreptul de a încasa de la Debitorul Gorbunțov Gherman creanțele ce reies din Contractul de împrumut nr.08/02 din 21.03.2008 în sumă de 48 000 000 ruble rusești; din Contractul de împrumut nr. ИГ-02 О3 din 16.06.2008 în sumă de 33 000 000 ruble; și din Contractul de împrumut nr. 08/01 din 24.03.2008 în sumă de 50 000 000 ruble. Și pct.1.2. - inclusiv și dreptul de a încasa procentele dobânzii contractuale, cît și dreptul de a încasa alte prejudicii pentru neexecutarea în termen a rambursării împrumutului."

Potrivit art. 556 alin.(1) din Codul Civil al Republicii Moldova (CCRM) (redacția în vigoare în perioada respectivă): "Din momentul încheierii unui astfel de contract, cedentul este substituit de cesionar în drepturile ce decurg din creanță."

Din momentul realizării cesiunii, cesionarul substituie creditorul original (cedentul) în cadrul raportului obligațional, devenind noul creditor, preluând drepturile și obligațiile din Contractele de împrumut așa cum există, dar nu modifică prevederile Contractelor de împrumut.

Alin.(2) al art.556 din CCRM, prevedea că drepturile debitorului cedat în cadrul cesiunii nu pot suferi nici o atingere ca urmare a efectuării cesiunii. Alin.(1) al art.556 prevedea că „Drepturile de creanță se transmit cesionarului așa cum există în momentul transmiterii”. Astfel, cesionarul nu poate primi de la cedent mai multe drepturi sau alte drepturi decât le avea acesta din urmă. De asemenea el va dobândi drepturile de creanță în starea în care se găseau ele în patrimoniul cedentului la momentul cesiunii.

Deci, Creditorul nou "Komer Food" S.A. este obligat să respecte întocmai prevederile Contractelor de împrumut cesionate, să solicite încasarea sumei așa cum există în contractele de împrumut – în valută străină – ruble rusești.

Plus că alin.(2) a art.556 din CCRM, completează în mod logic dispozițiile primului alineat: drepturile se transmit așa cum există în patrimoniul cedentului la momentul cesiunii. Dacă în momentul cesiunii drepturile de creanță sunt însoțite de garanții sau alte drepturi accesorii, creanța va trece în patrimoniul cesionarului „așa cum există în momentul transmiterii”, adică însoțită de aceleași garanții și drepturi accesorii.

În acest sens este de menționat că sancțiunea nerespectării art.220 CCRM atrage nulitatea absolută a contractului de cesiune din 26.10.2010. În corespundere cu art.560 din CCRM ”Debitorul este îndreptățit să opună cesionarului toate excepțiile pe care a putut să le opună cedentului până în momentul comunicării cesiunii”.

După cum cesiunea de creanță nu poate aduce atingere drepturilor debitorului prin diminuarea sau modificarea lor, toate drepturile pe care le avea în cadrul raportului inițial le păstrează și în raportul modificat prin schimbarea subiectului activ – creditorul.

Deci, toate pretențiile noului creditor trebuie să decurgă exact în conformitate cu Contractele inițiale de împrumut, deoarece nu se modifică contractul ci doar se înlocuiește subiectul contractului. Astfel, Creditorul nou ”Komer Food” S.A. trebuia să respecte întocmai competența indicată în Contractele de împrumut pentru soluționarea litigiilor dintre Creditor și Debitor. Ci nu să fie aplicată competența indicată în Contractul de cesiune din 26.10.2010 care este o competență stabilită pentru soluționarea litigiilor dintre Cedent și Cesionar, și nu dintre Debitor și Cesionar.

Chiar dacă debitorul cedat nu este parte în contractul de cesiune (Art. 557 din CCRM), fiind un terț față de acest contract, alineatul (2) prevede expres că cesiunea nu poate fi făcută în dauna intereselor debitorului.

Alin.(3) al art. 556 din CCRM, vizează raporturile dintre cele două părți ale contractului de cesiune. Cedentul are obligația de a remite toate actele în legătură cu dreptul său de creanță (cum ar fi spre exemplu înscrisul constatator al creanței) precum și obligația de a pune la dispoziție întreaga informație cu privire la executarea obligației. Această ultimă obligație decurge din obligația generală de asumare și executare a obligațiilor cu bună-credință (Art.513) și obligația de informare (art. 516). În cazul neîndeplinirii ei de către cedent, se va putea cere desființarea contractului pentru motiv de viciere a consimțământului prin dol.

Totodată, potrivit pct. 2.3. al Contractului de cesiune a creanței nr.01 din 26.10.2010, ”Cesionarul se obligă după semnarea contractului să înștiințeze debitorul despre cesiunea creanței în corespundere cu prezentul contract”.

Însă, nu a fost respectat pct. 2.3. al Contractului de cesiune, de către Cesionarul ”Komer Food” S.A. deoarece nu a fost efectuată înștiințarea debitorului Gorbunțov Gh. Or, art.557 din CCRM,: ”Titularul unei creanțe o poate transmite, fără consimțământul debitorului, unui terț dacă aceasta nu contravine esenței obligației, înțelegerii dintre părți sau legii.”

Contractele prezentate de reprezentantul Serghei Leontean în cadrul procesului civil în procedura simplificată de eliberare a ordonanței judecătorești, sînt fictive.

Or, prin înțelesul normei art. 227 din CCRM, prevede:

”(1) Actul juridic încheiat în baza unei erori considerabile poate fi declarat nul de instanța de judecată.

(2) Eroarea este considerabilă dacă la încheiere a existat o falsă reprezentare referitor la:

- a) natura actului juridic;
- b) calitățile substanțiale ale obiectului actului juridic;
- c) părțile actului juridic (partenerul sau beneficiarul), în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic.”

Mai mult de atât, în cauza civilă - procedura simplificată prin emiterea ordonanței judecătorești, au fost prezentate de către reprezentantul Serghei Leontean doar copiile contractelor și actelor menționate. Însă, din motivul că ordonanța judecătorească se emite din oficiu, fără citarea părților, fără stabilirea ședinței de judecată (art. 344, 350 Codul de procedura civilă al RM), Gherman Gorbunțov nu a avut posibilitatea de a opune actelor prezentate, de a formula pretenții, iar instanța a emis ordonanța de încasare a sumei în baza probelor false.

Reprezentantul companiei "Komer Food" S.A. Serghei Leontean a imitat preavizarea Debitorului despre stingerea datoriei împrumuturilor obținute de la companiile din Federația Rusă ООО «Интер Вектор», ООО «УниверсалСплитГрупп», și ООО «Гефестор». Or, Somația pretinsă de "Komer Food" S.A. nu este însoțită de confirmarea de expediere (chitanța de achitare a serviciilor poștale, avizul poștal de expediere ș.a.) sau dovada că debitorul a recepționat Somația respectivă ce datează cu data de 23.12.2010. Mai mult de atât, Somația nu constituie o Preavizare despre încheierea contractului de cesiune din 26.10.2010 (condiție prevăzută în pct. 2.3. al contractului).

La fel, în Somația din 23.12.2010 este indicată adresa Creditorului "Komer Food" S.A. din Republica Panama, semnată de reprezentantul Serghei Leontean prin procura din 09.09.2010, fără a fi indicat nici un cont bancar, nici un număr de contact al reprezentantului Leontean S.

Însăși, conținutul privind prețul contractului de cesiune (pct.3.1.), nu poate constitui temei de retribuție. Părțile intenționat pot să nu utilizeze această prevedere, ce poate fi o condiție imitată doar pentru a duce în eroare despre respectarea condițiilor de încheiere a contractului de cesiune și intenția reală a părților de executare a contractului oneros. Corespunzător pct. 3.1. și 3.2. din Contractul de cesiune nr.01 din 26.10.2010, părțile au stabilit "Prețul cesiunii creanței în baza prezentului contract constituie suma de 5 283 375,93 dolari SUA, care urmează a fi achitată în 3 rate pînă la data de 31.12.2012".

Or, nerespectarea condiției "cu titlu oneros" face ca contractul de cesiune să fie considerat Contract de donație, și atrage nulitatea acestuia.

Încălcarea modului stabilit de decontare prin virament a obligațiilor fiscale constituie încălcarea prevederilor art.10, p.5 din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr.845/1992.

Potrivit art. 10, pct.5 din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr.845/1992: "Față de întreprinderi și organizații, indiferent de tipul lor de proprietate și forma de organizare juridică, care efectuează decontări în numerar în sumă ce depășește cumulativ 100 de mii de lei lunar, în baza obligațiilor lor financiare, încălcînd modul stabilit de decontare prin virament, precum și care efectuează decontări în numerar și prin virament prin intermediari, indiferent de suma decontării efectuate, organele Serviciului Fiscal de Stat aplică sancțiuni pecuniare în proporție de 10 la sută din sumele plătite, iar sumele amenzilor se fac venit la bugetul de stat." Astfel, lipsa obligațiilor financiare directe, și lipsa cărorva reclamații privind datoria constituie o încălcare a normelor cu referire la condițiile încheierii Contractului de cesiune.

Totodată, activitatea Companiei "Komer Food" S.A. cade și sub incidența art. 242 din CP RM, pseudo activitatea de întreprinzător.

Este de menționat faptul că, Contractul de cesiune a creanței din 26.10.2010 nr.01, a fost încheiat și semnat de către Cesionarul "Komerr Food" S.A. (cu adresa juridică în Republica Panama) reprezentată de către Serghei Leontean în baza procurii din 09.09.2010 nr.66.650. Procura fiind încheiată în Republica Panama și autentificată de notarul public Raul Ivan Castillo Sanjur.

Însă, reprezentantul companiei "Komer Food" S.A., Serghei Leontean, nu deține Extrasul din Registrul Comercial al Republicii Panama, sau alte acte legalizate în corespundere cu legislația în vigoare a Republicii Moldova ce atestă existența reală a acestei companii. Astfel, documente ce confirmă existența Companiei nu se dețin.

Conform art. 226 din Codul Civil, în cazul în care atribuțiile persoanei privind încheierea actului juridic sînt limitate prin contract, iar împuternicirile organului persoanei juridice - prin actul de constituire, în comparație cu cele stipulate prin mandat, lege sau cu cele deduse din circumstanțele în care se încheie actul juridic, acesta, încheiat fără respectarea limitelor impuse, poate fi declarat nul numai în cazul în care se demonstrează că cealaltă parte a știut sau trebuia să știe despre limitări.

Mai mult de atît, pe procura respectivă există o semnătură probabil a fondatorului IZETH DEL CARMEN SAMUDIO TAPIA, însă lipsește ștampila companiei "Komer Food" S.A., ținînd cont că este o persoană juridică.

Nu este confirmat dacă într-adevăr persoana IZETH DEL CARMEN SAMUDIO TAPIA a aplicat semnătura pe procura din 09.09.2010, în baza căreia Serghei Leontean a semnat Contractul de cesiune. Nu există nici un document de identitate a fondatorului "Komer Food" S.A., și care să confirme că acesta este însăși Izeth Del Carmen Samudio Tapia. Nu există Originalul Procurii 09.09.2010 cu nr.66650.

Circumstanțele invocate în care a avut loc atacul asupra B.C. „Universalbank” S.A.

Avînd la bază documentele încheiate cu încălcările sus relatate și falsificate, la data de 03.03.2011, creditorul Compania Komer Food S.A. Republica Panama, reprezentată prin procură de către dl.Serghei Leontean s-a adresat în instanța de judecată cu cerere privind eliberarea ordonanței judecătorești, prin care se solicita dispunerea încasării de la debitorul Gorbunțov Gherman, a datoriei în mărime de 5 283 375, 93 dolari SUA și a taxei de stat în mărime de 25 000 lei.

La data de 04.03.2011 Judecătoria Centru, mun. Chișinău, Judecătorul Ion Țurcan, a admis cererea privind eliberarea ordonanței judecătorești și a emis ordonanța judecătorească nr. 2p/o-149/11 cu privire la încasarea de la debitorul Gorbunțov Gherman în beneficiul "Komer Food" S.A. cu titlu de datorie suma de 5 283 375, 93 dolari SUA și suma taxei de stat în mărime de 25 000 lei.

Ordonanța din 04.03.2011 la fel a fost emisă cu încălcări, deoarece a avut la bază contractele falsificate, și Contractul de cesiune a creanței din 26.10.2010, încheiat între OOO «KYM» cu Cesionarul "Komer Food" S.A. din Republica Panama, care contravine legislației în vigoare a Republicii Moldova.

De menționat și faptul că, obiectul Cererii de eliberare a Ordonanței judecătorești înregistrată la data de 03.03.2011 (adică încasarea sumei de 5 283 375, 93 dolari SUA) contravenea obiectului Contractului de cesiune din 26.10.2010 nr.01.

Prezentarea probelor false în cadrul procedurii în ordonanță nr.2po-149/11 a

avut loc cu intenția de a deposeda pe Gherman Gorbunțov de pachetul de 68 401 acțiuni, ceea ce constituie 81.73% din numărul total de acțiuni emise de BC „Universalbank” SA.

Drept consecință, Ordonanța judecătorească din 04.03.2011 nr.2po-149/11 a fost transmisă spre executare, fiind intentată procedura de executare nr. 065-596/11 de către executorul judecătoresc. La 04.08.2011 executorul judecătoresc a prezentat în cancelaria B.C. ”Universalbank” S.A. încheierile sale nr. 065-596/11 din 01.08.2011 privind aplicarea sechestrului pe acțiunile acționarului majoritar Gorbunțov Gherman Valerii și conturile sale din toate băncile Moldovei. Astfel s-a aflat, precum că la 04.03.2011, în baza Ordonanței judecătorești, de la Gorbunțov G. a fost încasată în beneficiul unei companii offshore din Panama ”Komer Food” S.A. cu titlu de datorie, suma de 5 283 375, 93 dolari SUA, precum și taxa de stat în valoare 25 000 lei.

La 05.08.11 executorul judecătoresc, a încheiat Contract de servicii de brokeraj nr. 103/11 cu brokerul S.A. ”Fincom” potrivit căruia brokerul a deschis un cont de brokeraj unde s-a obligat să păstreze și să țină evidenta mijloacelor bănești și a valorilor mobiliare ale clientului. În aceeași zi, executorul judecătoresc a aplicat sechestrul pe valorile mobiliare în număr de 71016, emitent B.C. ”Universalbank” S.A. ce aparțin cu drept de proprietate lui Gorbunțov Gherman.

Prin încheierea din 11.08.2011 nr. 065-596/11, executorul judecătoresc a obligat registratorul Independent ”Registru F” S.A. să ridice grevările aplicate asupra 55805 acțiuni gajate în favoarea companiei „Delta Comodity & Fin. Services” S.A.

La data de 11.08.2011, executorul judecătoresc prin dispoziția de transmitere nr. 332153 a dispus transmiterea de pe contul personal nr. 10114820/99962 al lui Gorbunțov Gherman cu evidență la Registratorul Independent ”Registru F”, în deținere nominală ”Fincom” S.A. a 68401 acțiuni ordinare nominative, valoarea fiecăreia constituind 1660 lei, nr. înregistrării de stat MD14UNNV1004, emitent fiind B.C. ”Universalbank” S.A. pentru a fi înscrise în contul personal nr. 10115528.

Conform Extrasului din Registrul acționarilor B.C. ”Universalbank” S.A. privind situația contului personal 122739, eliberat de Registratorul Independent ”Registru F” S.A. la 11.08.11, orele 16.35 cele 68401 de acțiuni ordinare, nr. înregistrării de stat MD14UNNV1004 emitent B.C. ”Universalbank” S.A., sub formă de înscriere pe cont au fost trecute de pe contul personal al lui Gorbunțov Gherman pe numele deținătorului înregistrat ”Fincom” S.A.

La data de 11.08.2011 prin Dispoziția de transmitere nr. 332154 ”Fincom” S.A. a transmis 68401 acțiuni ordinare nominative, valoarea fiecăreia constituind 1660 lei, nr. înregistrării de stat MD14UNNV1004, emitent fiind B.C. ”Universalbank” S.A. Depozitarului Național de Valori Mobiliare a Moldovei pentru a fi înscrise în contul personal nr. 10114800.

La data de 12.08.2011 executorul judecătoresc, prin Delegația nr. 02, la orele 14.35, a delegat brokerul S.A. ”Fincom”, prin tranzacție directă sa vândă la Bursa de Valori a Moldovei 68311 acțiuni ordinare nominative, nr. înregistrării de stat MD14UNNV1004, emitent fiind B.C. ”Universalbank” S.A., ce aparțin cu drept de proprietate dlui Gorbunțov Gherman, stabilind prețul unei acțiuni în valoare de 355.lei.

La data de 12.08.2011, „MEP Group” LTD reprezentată prin procură de către Renato Usatîi prin Delegația nr. 02, la orele 14.38, a delegat brokerul S.A. ”Fincom”, prin tranzacție directă, să cumpere la Bursa de Valori a Moldovei 68311 acțiuni ordinare nominative, nr. înregistrării de stat MD 14LINNV1004, emitent fiind B.C.

"Universalbank" S.A., ce aparțin cu drept de proprietate lui Gorbunțov Gherman, stabilind prețul unei acțiuni în valoare de 355 lei.

Tot la data de 12.08.2011, executorul judecătoresc a încheiat cu compania „MEP Group” LTD, cu sediul: 310 Premier Building, Albert Street, Victoria Mahe, Republica Seychelles, reprezentată prin procură de către Renato Usatii, contract de vânzare cumpărare nr. 01. Potrivit prezentului contract executorul judecătoresc vinde, iar compania „MEP Group” LTD, cumpără acțiunile ordinare nominative ce aparțin cu drept de proprietate lui Gorbunțov Gherman, a. n. 12.04.1966, valoarea contractului fiind stabilită de 24 250 405 lei, reieșind din valoarea unei acțiuni stabilită la Bursa de Valori a Moldovei.

În aceeași zi, la 12.08.2011, în baza Avizului de contract nr. 00048818, s-a efectuat tranzacția bursieră, în urma căreia Vânzătorul a vândut, iar Firma de brokeri "Fincom" S.A. a cumpărat 68311 acțiuni ordinare nominative, nr. înregistrării de stat MDI4IJNNV1004, emitent fiind B.C. "Universalbank" S.A. la preț de 355 lei fiecare, valoarea totală a tranzacției constituind 24 250 405 lei.

În urma acestor tranzacții bursiere ilicite, potrivit Extrasului din Registrul deținătorului nominal Firma de brokeri "Fincom" S.A. din 24.08.2011, compania offshore cu sediul în Republica Seychelles „MEP Group LTD” cu contul personal SJNBPREP01 a devenit proprietarul a 68311 acțiuni ordinare nominative, nr. înregistrării de stat MD14 UNNV 1004, emitent al căror este B.C. "Universalbank" S.A.

Urmare a sesizării Băncii Naționale a Moldovei, prin Ordonanța Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF) nr. 36/1-0 din 15.08.2011 s-a decis suspendarea cliringului și decontările la tranzacțiile bursiere din 12 august 2011 cu valorile mobiliare emise de B.C. "Universalbank" S.A. cât și suspendarea operațiunilor cu valorile mobiliare emise de B.C. "Universalbank" S.A. aflate la deținerea nominală la S.A. "Fincom" și B.C. "Banca Socială" S.A., precum și la conturile depozitare nr. 220000140 și nr. 220000318 deschise la Depozitarul Național de Valori Mobiliare al Moldovei.

Prin tranzacțiile vizate neautorizate de către Banca Națională a Moldovei, s-a efectuat transferul a 68311 acțiuni ordinare nominative, nr. înregistrării de stat MD14UNNV1004 din capitalul B.C. "Universalbank" S.A. în favoarea companiei offshore MEP Group LTD cu sediul în Republica Seychelles, a cotei de 72 %, care respectiv depășește 50 la sută. Atât Executorul judecătoresc cât și Firma de brokeri "Fincom" S.A., precum și Depozitarul Național de Valori Mobiliare a Moldovei, înainte de a efectua transmiterea prin Dispozițiile și Delegațiile litigioase spre înregistrare la Bursa de Valori a Moldovei a 68401 acțiuni ordinare nominative, nr. înregistrării de stat MD14UNNV1004, emitent fiind BC "Universalbank" S.A., ce aparțin cu drept de proprietate lui Gorbunțov Gherman, de asemenea, potrivit normelor imperative ale legii vizate, urmau să obțină permisiunea scrisă a Băncii Naționale a Moldovei.

Deci, prin tranzacția dubioasă vizată s-a efectuat transferul unei cote din capitalul B.C. "Universalbank" S.A. ce depășește 50 la sută în zona offshore de pe insulele Seycheles, ceea ce contravine legislației în vigoare.

Urmare a acțiunilor infracționale a fost depusă o plângere penală privind deposedarea sa de un pachet de 68 401 acțiuni, ceea ce constituie 81.73% din numărul total de acțiuni emise de BC „Universalbank” SA.

Astfel, de către DGUP a CCCEC fost începută urmărirea penală nr.2011036570 la 20 august 2011, conform elementelor infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) din Codul penal, pe faptul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, săvârșită în proporții deosebit de mari.

Concomitent, CNA a pornit cauza penală, care ulterior a fost conexasă cu o altă cauză și transmisă spre examinare către PCCOCS.

Totodată, ulterior, la data de 23.12.2016 a fost depusă plîngerea în temeiul art. 310 CP al RM - prezentarea probelor false în cadrul cauzei civile (procedurii în ordonanță) nr.2po-149/11 examinată de Judecătoria Centru, mun. Chișinău.

Însă urmărirea penală pe marginea cauzelor penale menționate este una neefectivă, de multe ori fiind blocată și tergiversată.

Mai mult, au fost ignorate circumstanțele esențiale privind decontările aferente atacului raider asupra B.C. „Universalbank” S.A., or nu a fost stabilit faptul dacă MEP Group Ltd a achitat valoarea acțiunilor ordinare nominative, nr. înregistrării de stat MDI4IJNNV1004, emitent fiind B.C. „Universalbank” S.A. în sumă totală de 24 250 405 lei, dacă aceste mijloace bănești au fost transferate către «Komer Food» S.A. sau există un alt beneficiar final.

Numai examinând informațiile care sunt disponibile public în rețeaua Internet cu privire la compania „Komer Food” S.A. deja este mai mult ca dubios faptul că compania cu un capital statutar de 10 000,00 USD și-a putut permite să încheie un contract de cesiune creanței în valoare de 5 283 375,93 USD. Mai mult, directorii acestei companii sunt Izet del Carmen Zamudio Tapia, Manuel Carrera Lopez și Yadira Ines Moreno Morales, care sunt indicați ca administratori într-un număr enorm al altor companii.

Concomitent, este necesar de evidențiat faptul că ООО «Интер Вектор» a fost lichidată (lichidată la data de 14.01.2011) la momentul depunerii acțiunii de către «Komer Food» S.A. în Judecătoria Centru, mun. Chișinău, - 03.03.2011. Iar, ООО «УниверсалСплитГрупп» a fost lichidată la data de 10.08.2011. Considerăm că circumstanțele date nu sunt simple coincidențe, dar reprezintă partea unei scheme infracționale planificate în prealabil.

La fel, de către organul de urmărire penală nu au fost audiate persoanele implicate în atacul raider asupra BC „Universalbank” SA, precum reprezentanții companiilor offshore Serghei Leontean, Renato Usafii, judecătorul Ion Țurcan, care a emis Ordonanța judecătorească din 04.03.2011 nr.2po-149/11 și alte persoane care au participat la încheierea tranzacțiilor de cesiune a creanțelor și ulterior la vânzarea acțiunilor BC „Universalbank” SA în cadrul procedurii de executare.

Circumstanțele de fapt și de drept menționate, generează în mod imperativ luarea tuturor măsurilor prevăzute de normele legale enunțate, pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a circumstanțelor atacului asupra B.C. „Universalbank” SA.

C. Petiționarul Viorel Țopa, acționar al B.C. "Victoriabank" S.A. comunicat Comisiei de anchetă:

Fiind acționar al B.C. "Victoriabank" S.A., acționar al B.C. "Banca de Economii" S.A. și acționar al C.A "ASITO" S.A. C.A. "Victoria Asigurări" a fost victima unui atac raider de deposedare a bunurilor sale ca rezultat a acțiunilor ilegale a instituțiilor statului în perioada 2010-2012.

Astfel, la data de 29 septembrie 2020 în cadrul ședinței Comisiei a fost audiat petiționarul Viorel Țopa, care a adus la cunoștința Comisiei precum că, în perioada anului 2010 în rezultatul acțiunilor orchestrate prin intermediul instanțelor judecătorești au fost emise decizii în temeiul cărora Victor Țopa și Viorel Țopa au fost deposedați de pachetul de acțiuni deținute în cadrul B.C. "Victoriabank" S.A., acționar al B.C. "Banca de Economii" S.A. și acționar al C.A. "ASITO" S.A. C.A. "Victoria Asigurări".

Tot, în cadrul audierilor Viorel Țopa a adus la cunoștința Comisiei că, imediat ce i-a fost cunoscut faptul deposedării de bunurile sale a ripostat prin toate mijloacele și metodele legale însă, la 11.08.2010 de către Procuratura Anticorupție a fost pornită o cauză penală împotriva lui Victor și Viorel Țopa precum că au comis o infracțiune deosebit de gravă, iar în decursul unui an de zile dosarul penal parcurgând toate trei instanțe ale instanțelor de judecată au fost condamnați Victor Țopa la 10 ani de închisoare iar, Viorel Țopa la 8 ani de închisoare.

Tot, în cadrul audierilor petiționarul Viorel Țopa a adus la cunoștința comisiei etapele în care s-a desfășurat atacul raider asupra mai multor companii rolul și misiunea instituțiilor statului care au facilitat deposedarea acționarilor și proprietarilor de companii și proprietățile acestora.

D. Petiționarul Lapinschi Nicolae, depozitar B.C. "Mobiasbancă" OTP Group S.A. a comunicat Comisiei de anchetă:

Petiționarul Lapinschi Nicolae consideră că de către funcționarii B.C. "Mobiasbancă" OTP Group au fost admise ilegalități legate de deposedarea acestuia de mijloacele bănești care au fost depozitate, la una din filialele băncii în temeiul contractului de depozit din 26.10.2004.

Ținând cont de prevederile legale, precum și de Hotărîrea Parlamentului Republicii Moldova nr.160/2020 din data de 20.07.2020 prin care s-a dispus crearea Comisiei de anchetă unde este stipulat scopul creării Comisiei, precum și perioada care urmează a fi supusă investigațiilor anii 2010-2012, Comisia a luat act cu privire la petiția cet. Lapinschi Nicolae despre care fapt a informat petiționarul.

E. Petiționarul Deleu Iulia, acționar al B.C. "Mobiasbancă" OTP Group S.A. a comunicat Comisiei de anchetă:

În adresa Comisiei de anchetă a fost expediată petiția cet. Deleu Iulia, prin se susține și se invocă precum că, de către funcționarii B.C. "Mobiasbancă" OTP Group au fost admise ilegalități legate de deposedarea acesteia lipsirea dreptului de acționar (minoritar 1,8% din capitalul băncii) în temeiul contractului de participare în fondul statutar al băncii.

Astfel, potrivit alegațiilor petiționarei, în anul 1996 la data de 5 ianuarie între cet. Deleu Iulia și B.C. "Mobiasbancă" S.A. a fost semnat un contract de participare în fondul statutar cu oferirea drepturilor de acționar al băncii pe un termen nelimitat. În baza contractului mai sus menționat petiționara a investit în fondul statutar al băncii 200 mii lei echivalentul la acea perioadă a sumei de 45 mii dolari SUA, ceia ce constituia 1,8% din capitalul băncii.

Ținând cont de prevederile legale precum și de Hotărîrea Parlamentului Republicii Moldova nr.160/2020 din data de 20.07.2020 prin care s-a dispus crearea Comisiei de anchetă unde este stipulat scopul creării Comisiei precum și perioada care

urmează a fi supusă investigațiilor, Comisia a luat act cu privire la petiția cet. Deleu Iulia despre care fapt a informat petiționarul.

F. Petiționarul Nicolai Indoitu, acționar majoritar al S.A. "ANCHIR" a comunicat Comisiei de anchetă:

În adresa Comisiei de anchetă a fost expediată petiția cet. Nicolai Indoitu, prin care se susține și se invocă precum că, de către funcționarii din diferite instituții ale statului au fost admise ilegalități legate de deposedarea acestuia lipsirea dreptului de acționar majoritar al S.A. "ANCHIR".

Astfel, potrivit alegațiilor petiționarului din anul 2009 de către diferiți funcționari ai instituțiilor de stat au fost întreprinse acțiuni de intimidare și verificare a activității societății care au dus ca în anul 2011 să fie inițiată procedură de insolvabilitate a societății.

Ținând cont de faptul că circumstanțele invocate de cet. Nicolai Indoitu nu se încadrează în limitele obiectului, scopului și a perioadei de anchetă stabilită de Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.160/2020 din data de 20.07.2020, , Comisia a luat act de petiția cet. Nicolai Indoitu despre care fapt a informat petiționarul.

V. Investigații

Astfel, din momentul convocării primelor ședințe Comisia de anchetă a solicitat prin demersuri de la autoritățile și instituțiile statului abilitate cu atribuții și competențe speciale: Banca Națională a Moldovei, Comisia Națională a Pieței Financiare, Centrul Național Anticorupție, Ministerul Afacerilor Interne (IGP), Procuratura Generală, Ministerul Finanțelor (Serviciul Fiscal de Stat), Serviciul de Informații și Securitate, Judecătoria Chișinău, Judecătoria Strășeni, informația cu privire la rapoartele, petițiile, adresările, cauzele penale și civile examinate ce țin de obiectul de activitate a Comisiei inclusiv și a problemelor abordate de către petiționarii care au depus sesizări în adresa comisiei.

La demersul Comisiei din 26.08.2020 *Procuratura Generală a Republicii Moldova*, a informat prin răspunsul din data de 10.09.2020 nr.36-2d/20-415 cu referire la acțiunile ce ar fi avut loc în perioada anilor 2010-2012, a comunicat următoarele:

Potrivit legislației în vigoare, noțiunea de „*atac de tip raider*” ca forma de preluare frauduloasă a controlului întreprinderilor, nu este definită, respectiv, acest fenomen complex, nu este incriminat într-o norma penală concretă, drept urmare Procuratura nu deține date statistice pentru efectuarea unei analize separate la caz.

Convențional, sub incidența faptelor denumite „*atacuri de tip raider*” pot nimeri mai multe categorii de infracțiuni prevăzute în art.189 din Codul penal - șantajul, art. 190 din Codul penal - escrocheria, art.193 din Codul penal - tulburarea de posesie, precum și alte infracțiuni.

Cu referire la astfel de fapte comise în perioada anilor 2010-2012, Procuratura Anticorupție deține în procedură:

-o cauză penală pornită la 01.08.2011 în temeiul bănuielii rezonabile privind comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) din Codul penal, pe faptul preluării forțate a acțiunilor BC „MoldovaAgroindbank” SA;

-o cauză penală pornită la 05.10.2011 în conformitate cu art. 190 alin.(5) din Codul penal, pe faptul dobândirii ilicite prin înșelăciune a dreptului de proprietate asupra acțiunilor companiei de asigurări C.A. „ASITO” S.A., precum și băncilor comerciale „Banca de Economii” S.A. și „Victoriabank” S.A.;

Cu referire la același subiect, Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, a informat asupra faptului că, la 03.06.2013 sub nr.59pr/13, în Registrul nr.1 al Secției exercitare a urmăririi penale pe cauze excepționale a Procuraturii Generale a fost înregistrat raportul procurorului Sergiu Roșu privind declarația secretarului Comisiei parlamentare securitate națională, apărare și ordine publică a Parlamentului Republicii Moldova, deputatul Ion Butmalai din 22.05.2013 privind presupusa întâlnire ”secretă ” din 07.04.2012 a unor persoane cu funcții de demnitate publică, în cadrul căreia ar fi fost determinate schema de legalizare a unor acțiuni de preluare a controlului asupra B.C. ”Banca de Economii” S.A.

Urmare a investigațiilor efectuate pe faptul dat, la 12.12.2013 din lipsa elementelor infracțiunii (conform art.275 pct.3), 286 din Codul de procedură penală) a fost emisă ordonanță de neîncepere a urmăririi penale și clasarea procesului penal.

Totodată, în gestiunea Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale se află cauza penală nr.2011036570 pornită la 20.08.2011, de către organul de urmărire penală al Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (actualmente CNA), în temeiul bănuielii rezonabile privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(5) din Codul penal, în baza denunțului președintelui Consiliului B.C. ”Universalbank” S.A. Gherman Gorbunțov.

La 09.08.2013, cauza penală menționată a fost clasată pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii. Ulterior, la 02.09.2016 Procurorul General a dispus anularea ordonanței de clasare din 09.08.2013, emisă de procurorul în Procuratura Anticorupție Lilian Rudei, cu reluarea urmăririi penale și transmiterea acesteia spre exercitarea în continuare a urmăririi penale Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale. La moment urmărirea penală în prezenta cauză fiind în curs de desfășurare.

Alte informații și date cu privire la derularea urmăririlor penale în cauzele expuse mai sus, a materialelor cu privire la fenomenul și faptele descrise *supra*, întru neafectarea intereselor urmăririi penale ar putea fi prezentate la interpelarea suplimentară, doar în condițiile prevăzute de art. 212 din Codul de procedură penală.

Totodată, la demersul Comisiei nr.CA-160 nr.05 din 18.08.2020, *Comisia Națională a Pieței Financiare* a informat Comisia că, potrivit competențelor prevăzute de Legea privind Comisia Națională a Pieței Financiare nr.192/1998 de către CNPF au fost înregistrate în perioada 2010-2012, 34 tranzacții bursiere și 12 tranzacții extra bursiere, din numărul enunțat mai sus de tranzacții de către CNPF au fost supuse verificării 5 tranzacții emise de către CIA ”ASITO” S.A. și SIA ”Moldasig” S.A.

Tot, din informația prezentată Comisiei se constată că, în perioade relativ scurte de timp (14.06.2011-02.08.2011) în temeiul actelor judecătorești se înregistrează transferuri de drepturi de proprietate a valorilor imobiliare a CIA ”ASITO” S.A și SIA ”Moldasig” S.A.

În data de 14 iunie 2011 au fost înregistrate de către Registratorul independent "Registru-Corect" două transferuri asupra dreptului de proprietate a valorilor mobiliare emise de CIA "ASITO" S.A., în temeiul actului judecătoresc – Ordonanța Judecătorei Chișinău sediul Botanica, Încheierea Executorului judecătoresc. Astfel, din contul deținătorilor de valori mobiliare "Insurance Consult" S.R.L (34%) și "Moldovan Investment Limited" LTD (48,33%) au fost transferate acțiunile în contul companiei "LOKKERT" LTD (Belize).

Ulterior la (02.08.2011), dată fiind neraportarea tranzacțiilor în cauză de către Registratorul Independent "Registru-Corect" (în adresa CNPF), respectiv neblocarea de regulator a acestora, la fel în temeiul actului judecătoresc (Încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani), s-a înregistrat un nou transfer a dreptului de proprietate a 83.13% din contul "LOKKERT" LTD în contul "Widon&Flanders Limited" (London).

Prin urmare, această evoluție a creat circumstanțe favorabile pentru a se reuși transferul acțiunilor la a treia parte, care se consideră deținător (cumpărător) de bună credință.

Potrivit scrisorii de informare a CNPF din 02.09.2020 adresate Comisiei, s-a stabilit că, în perioada 2010-2012 întru verificarea legalității tranzacțiilor efectuate de au fost efectuate următoarele acțiuni:

- a fost emisă Ordonanța CNPF nr.42 din 06.09.2011 "Cu privire la aplicarea unor restricții" prin care a fost blocat Registrul deținătorilor de valori mobiliare emise de CIA "ASITO" S.A., contul personal al companiei "WIDON&Flanders Limited și suspendat exercitarea dreptului de vot în mărime de 20% din capitalul social al CIA "ASITO" SA, pentru înregistrarea transferului din 02.08.2011 cu nerespectarea prevederilor art.29 alin.(3) din Legea cu privire la asigurări nr.407/2006;

- au fost aplicate sancțiuni contravenționale față de RI "Registru Corect" S.A. prin procese contravenționale din data de 06.09.2011;

- a fost sesizat Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (actualmente Centrul Național Anticorupție);

- a fost sesizat Comitetul Național de Stabilitate Financiară;

- au fost solicitate explicații și acte în copii de la RI "Registru Corect" S.A., executori judecătorești, instanța de judecată.

Tot, în perioada vizată (2010-2012) CNPF s-a sesizat cu referire la tranzacțiile din 26.11.2012 și 24.12.2012, în cadrul acestor 2 tranzacții de vânzare cumpărare a fost înstrăinat 33% acțiuni a CIA "ASITO" SA de către "WIDON&Flanders Limited prin intermediul BC "VictoriaBank" SA către "Ourimon Venture" LTD (Cipru) 16% și "Dorwan Managment Limited (Cipru) 17 %, fiind stabilit că a fost o manipulare pe piața valorilor mobiliare, acțiuni care au fost întreprinse de CIA "Asito" și de insiderul acestuia companiei "WIDON&Flanders Limited prin formarea prețului de 10,43 lei per acțiune în cadrul tranzacțiilor de înstrăinare din 26.11.2012 și 24.12.2012.

În legătură cu ilegalitățile stabilite la efectuarea tranzacțiilor din 26.11.2012 și 24.12.2012 CNPF a informat prin scrisorile din 20.12.2013 și 06.03.2013 Ministerul Afacerilor Interne și respectiv prin scrisorile din 20.02.2013 și 11.03.2013 Procuratura Generală.

În vederea redresării situației create la 08.02.2013 CNPF a înaintat cerere de chemare în judecată prin care solicită, anularea tranzacțiilor din 26.11.2012 și 24.12.2012 și repunerea părților în poziții inițiale, *cerere care a fost restituită pe*

motivul că a fost semnată de persoana care nu avea competențe, pentru ca în final prin încheierea din 23.06.2017 să fie scoasă de pe rol.

Astfel, analizând informația prezentată de CNPF, constatăm că de către instituție în perioada 2010-2012 au fost semnalate nereguli în legătură cu tranzacțiile de înstrăinare a valorilor mobiliare a CIA "Asito" S.A. însă, de fiecare dată, CNPF mergea în spatele tranzacției or, era ultima instanță care era informată de acele tranzacții care în virtutea obligațiilor și competențelor pe care le are, este unica și prima instituție care are obligația de a cunoaște despre toate tranzacțiile care sunt în pregătire, în curs de desfășurare și nemijlocit se desfășoară.

Reacția CNPF a fost prea târzie și inadecvată:

- doar sancțiune contravențională (9600 lei) aplică Registratorul Independent "Registru-Corect";

- abia la 6 septembrie 2011 emiterea Ordonanței de blocare a contului personal al companiei "Winton&Flanders Limited" în registrul deținătorilor de valori mobiliare al CIA "ASITO" S.A., cu suspendarea dreptului la vot în mărime ce depășește limita de 20% din capitalul social al CIA "ASITO" S.A.

Același participant profesionist "Registratorul independent "Registru-Corect" a admis înregistrarea, în perioada 25.02.2013-13.03.2013 a 75 transferuri a dreptului de proprietate a acțiunilor deținute de persoane fizice și juridice în BC "Moldova-Agroindbank" (1,66%) ca aport în capitalul social al companiilor "E-Rich Limited" și "AMG Invest LLP". "Registru-Corect", neverificând împuternicirile deținătorilor de valori mobiliare, a admis deposedarea de proprietate a 75 persoane.

Ulterior, la data de 15.03.2013 și 18.03.2013, pachetul de 1,66% a fost înstrăinat, prin intermediul Bursei de Valori, către SIA "DILNORO GROUP", "OSTRYN BUSINESS LIMITED" și SRL "NUCAGROGRUP". CNPF a luat atitudine, doar în data de 22 martie 2013, prin blocarea și suspendarea în registrul deținătorilor de valori mobiliare a BC "Moldova-Agroindbank" a operațiunilor la conturile persoanelor implicate în tranzacțiile cu pachetul de 1,66% acțiuni.

Societății Registru "Registru-Corect" S.A. i s-a retras autorizația abia în 2016 (Hotărârea CNPF nr.57/2 din 18.11.2016) în rezultatul efectuării controlului complex prin respectarea legislației în domeniul pieței de capital.

În data de 28.01.2015 Consiliul de Administrație a decis eliberarea avizului prealabil pentru investirea a mai mult de 15% din capitalul propriu al CIA "ASITO" S.A. în capitalul social al SRL "Pavrapid", prin depunerea bunului imobil amplasat pe adresa mun. Chișinău, str. Mitropolit Bănulescu-Bodoni, 57/1 (prin această hotărâre CNPF a ignorat prevederile cadrului normativ, potrivit cărora asiguratorii nu pot investi în capitalul social al unei societăți comerciale mai mult de 50% din capitalul lor propriu).

Ulterior, pe acest caz, de către Procuratura Anticorupție procuror A. Bețișor au fost pornite 2 cauze penale cu nr. 2015928221 și 2015928065 pe semnele infracțiunii prevăzute de art.328, 329 Cod penal, pe faptul depășirii atribuțiilor și neglijența în serviciu în privința factorilor de decizie din incinta CNPF.

În 2019 A. Bețișor a încetat urmărirea penală în privința persoanelor menționate; în baza art.275 pct.3 Cod de procedură penală – fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Procuratura Anticorupție procuror A. Bețișor a mai pornit o cauză penală nr.2015978079 pe semnele infracțiunii prevăzute de art.329 Cod penal, pe faptul

comiterii neglijenței în serviciu, de către persoanele publice din cadrul instituțiilor de stat și autorităților publice în gestionarea proprietăților publice din B.C. "Banca de Economii" S.A.

Actele depuse de B.C. "Banca de Economii" S.A. în vederea înregistrării de către CNPF a emisiunii suplimentare de acțiuni să fie examinate în regim de urgență. Concomitent, fără nici un răgaz, în aceeași zi 04.09.2013 a organizat publicarea în ziarul "Capital Market" a deciziei consiliului B.C. "Banca de Economii" S.A. privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni. Mai mult, membrii Consiliului de administrație au "forțat nota" și în cazul aprobării de către CNPF a hotărârii privind înregistrarea emisiunii de acțiuni B.C. "Banca de Economii" S.A. nr.42/2 din 04.09.2013.

La 14.06.2011, prin intermediul Registratorului independent, au avut loc 2 tranzacții de transfer silit al acțiunilor CIA "ASITO" S.A. (temei: Ordonanța judecătorească din 20.05.2011 (dosar nr.2pro-284/11)):

1) Primul pachet de 1618829 acțiuni (34,802%) de la "Insurance Consult" SRL către Compania "LOKKERT LTD" (adresa: 1 Mapp street, Beliz city, Beliz);

2) Al doilea pachet de 2247840 acțiuni (48,325%) de la "Moldovan Investment Limited" către aceeași Companie din off-shore "LOKKERT LTD".

Potrivit cadrului normativ, Registratorul independent este obligat să prezinte zilnic pe suport de hârtie și în format electronic tranzacțiile înregistrate cu valori mobiliare.

În format electronic Registratorul independent a prezentat formularul gol, adică lipsa tranzacțiilor cu pachetul de 83,1%. Totodată, formularul pe purtători de hârtie cu indicarea tranzacțiilor notate era prezentat de către Registrator personal, acesta intenționat nedivulgând conținutul acestuia.

Ulterior au fost învinuiți angajații Direcției de profil ai CNPF despre tănuirea de către cineva din ei a formularului corespunzător, deși în realitate acest formular era în posesia nemijlocită a unui membru al CNPF.

Mai mult decât atât, la propunerea Direcției în cauză, pentru aplicarea măsurilor restrictive față de Registrator (retragerea licenței), CNPF a dat indicație să fie Aplicată doar o simplă sancțiune contravențională.

Despre tranzacția în cauză în cadrul CNPF s-a aflat numai la 02.08.2011 (peste 1,5 lună) când Registratorul a prezentat pe suport de hârtie și în format electronic transferul pachetului de 83,1% de acțiuni de la Compania "LOKKERT LTD" către "Widon&Flanders Limited" (Office 11, 43 Bedford Street, London, England), temei servind Încheierea Judecătoreiei nr.2-3210/2011.

O altă decizie cu repercusiune asupra pieței de asigurări vizează hotărârea CNPF cu privire la retragerea licenței CA "Alliance Insurance Group" SA, votată de CNPF la data de 2 iulie 2018 (nr.29/14). Mult efort au depus specialiștii Direcției de profil pentru a convinge membrii Consiliului de Administrație ce urmau să voteze decizia, că trebuie aprobată o decizie mai severă, mai exigentă, dat fiind că Compania vizată și după retragerea licenței urmează să-și onoreze obligațiile asumate față de asigurați. Ulterior, având alt regim juridic decât cel aplicabil unei companii de asigurări cu licență valabilă, CNPF insista la aplicarea prevederilor din Legea cu privire la asigurări aferente expunerii la vânzare a pachetelor de acțiuni asupra cărora au devenit incidente normele art.29 din respectiva Lege. Atât asupra specialiștilor Direcției asigurări, cât și a celor din Direcția juridică se exercitau presiuni în vederea interpretării

discreționare a prevederilor ce vizau expunerea la vânzare a pachetului de acțiuni emise de fosta CA "Alliance Insurance Group" SA.

În martie – aprilie 2018, CNPF a încercat, prin intimidare, să impună angajații Direcției responsabile de supravegherea companiilor fiduciare, iar apoi – în cadrul Consiliului de Administrație – să se opună proiectului înaintat de Direcția respectivă: proiect susținut unanim de ceilalți membri ai Consiliului de Administrație, insistând pentru o abordare favorabilă unui administrator pasibil de răspundere penală pentru gestionarea defectuoasă a 3 companii fiduciare ("BV Fiduciar Invest" SA (anterior "Europa-Trust" SRL), "Econ-Renaștere" SA și "Compania Fiduciară a Feroviarilor" SA) – companii care de ani de zile nu-și onorează obligațiile față de cetățeni (peste 300 000).

Art. 28 din Legea nr.407/2006 cu privire la asigurări (în redacția până la 22.01.2019) prevedea expres că activitatea asigurătorului (reasiguratorului) se limitează la asigurarea, reasigurare și la operațiunile ce rezultă direct din aceste acțiuni, exclusă fiind orice altă activitate comercială. Activitatea de împrumut unor societăți comerciale neregăsindu-se în norma legală.

În pofida interdicțiilor legale la acel moment, prin scrisoarea CNPF nr.04.-640 din 09.03.2017, companiilor de asigurări li s-a permis acordarea de împrumuturi bănești unor societăți comerciale cu dobândă/beneficii.

Avizul CNPF privind subiectul în cauză a fost semnat numai de un membru ai Consiliului de Administrație în absența membrului Consiliului de Administrație ce coordona activitatea Direcției de profil de regulă, asemenea încheieri se contrasemnează de toți membrii CA.

Deși răspunsul autorității a fost adresat unei entități concrete, acesta a fost extins pentru toată piața, servind ca "justificare" pentru companiile de asigurări în momentul acordării împrumutului contrar legii, deschizând astfel "cutia pandorei" pentru toate împrumuturile acordate de către asigurători unor persoane terțe.

Astfel, atitudinea CNPF de a acționa cu întârziere trezește suspiciuni de implicare sau de incompetență a unor angajați în perioada respectivă. Drept exemple în acest sens pot servi următoarele informații:

- primele tranzacții dubioase au avut loc la 14.06.2011 și 02.08.2011, iar CNPF reacționează abia la 06.09.2011 prin emiterea Ordonanței de aplicare a restricțiilor, sancționarea RI "Registru Corect", sesizarea Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (actualmente CNA) la 29.09.2011;

- tranzacțiile următoare care la fel au fost catalogate drept dubioase au avut loc 26.11.2012 și 24.12.2012 iar, CNPF reacționează abia 08.02.2013, când înaintează o cerere de chemare în judecată prin care solicită, anularea tranzacțiilor din 26.11.2012 și 24.12.2012 și repunerea părților în poziții inițiale, cerere care a fost restituită pe motivul că, a fost semnată de persoana care nu avea competențe, pentru ca în final prin încheierea din 23.06.2017 să fie scoasă de pe rol.

Toate aceste circumstanțe trezesc mari îndoieli asupra funcționalității (competenței) în perioada respectivă a CNPF, mai mult, se creează impresia că CNPF era spectator la tot ce se petrecea pe piață iar, intervențiile ei erau întârziate și stângace.

Tot, din materialele prezentate de CNPF, se constată că în perioada 2010-2012 în legătură cu tranzacțiile dubioase petrecute cu valorile mobiliare a CIA "Asito" S.A., au existat plângeri, sesizări din partea foștilor și noilor proprietari (Dorwan Management LMT, Ourimon Venture LMT) ai CIA "Asito" S.A., ultimii invocând abuzuri din

partea CNPF prin emiterea ordonanței de restricție, precum și hotărârile CNPF cu referire la caz.

Este de remarcat faptul că, în pofida activității și întârziată a CNPF în perioada anilor 2010-2012, instituția a avut succese și prin Hotărîrea nr.45/1 din 26.08.2016 s-a decis suspendarea exercitării dreptului de vot, de convocare și de desfășurarea a adunării generale a acționarilor, de a introduce chestiuni pe ordinea de zi, de a propune candidați pentru funcția de membri a consiliului societății, al organului executiv și al comisiei de cenzori, de a primi dividende a următorilor acționari:

- WINDON&Flanders LMT în limita pachetului de acțiuni -50,127 %
- Dorwan Managment LMT în limita pachetului de acțiuni-17%
- Ourimon Venture LTD în limita pachetului de 16%

În perioada 2010-2012 au fost înregistrate și 6 tranzacții de vânzare-cumpărare a acțiunilor SIA "Moldasig" S.A., tranzacțiile au fost efectuate prin intermediul a 2 companii de brokeri, tot ca și în cazul lui CIA "Asito" S.A., tranzacțiile efectuate de către SIA "Moldasig" S.A. au fost efectuate într-o perioadă scurtă de timp 19.07.2012 - 25.07.2012, doar că aceste tranzacții au fost mai transparente și nu au fost semnalate (cereri de chemare în judecată, sesizării și plângerii cu am fost cazul CIA "Asito" S.A.).

Astfel, reacționarea tardivă a CNPF la ilegalitățile admise legate de transferuri de drepturi de proprietate a valorilor imobiliare a CIA "ASITO" S.A. și SIA "Moldasig" S.A. se demonstrează și prin demersurile făcute către instituțiile abilitate cu atribuții și competențe speciale (Banca Națională a Moldovei, Centrul Național Anticorupție, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Informație și Securitate) prin care CNPF informează despre acțiunile întreprinse vizavi de transferurile cu acțiunile emise de Compania internațională de Asigurări „ASITO” S.A indicând că, prin Ordonanța judecătorească din 20.05.2011 (dosar nr, 2po-284/1 1), Judecătoria Botanica, s-a recunoscut dreptul de proprietate după Compania „LOKKERT” LTD (Belize) asupra pachetelor de 1618829 acțiuni în mărime de 34,802% și 2247840 acțiuni în mărime de 48,325% deținute de companiile ICS „Insurance Consult” S.R.L. și, respectiv, „Moldovan Investment Limited” în CIA „ASITO”S.A.

Ulterior, la data de 02.08.2011, în temeiul încheierii Judecătoriei Buiucani (dosar nr. 2-3210/2011), Registratorul Independent „Registru-Corect” S.A. a înregistrat transmiterea în proprietatea Companiei WINDON&Flanders Limited” (Marea Britanic) a pachetului de valori mobiliare de 3 866 669 acțiuni ordinare nominative (83,13%) deținute cu drept de proprietate de Compania „LOKKERT LTD” în CIA „ASITO” S.A., în rezultatul verificării documentelor aferente transferului din 02.08.2011 s-a constatat că, acesta a fost înregistrat cu nerespectarea art.29 alin.(3) din Legea cu privire la asigurări nr.407/2006, potrivit căruia majorarea participației calificate în capitalul social al asigurătorului (reasigurătorului) peste 20%, 33% sau 50% din acțiunile cu drept de vot ale acestuia și, respectiv, reducerea sub aceste niveluri a participației calificate se efectuează cu avizul prealabil al CNPF, în modul stabilit prin Regulamentul privind cerințele față de acționarii semnificativi ai asigurătorilor/reasigurătorilor și condițiile față de deținerea participațiilor calificate în capitalul social, al asigurătorului/reasigurătorului, aprobat prin Hotărîrea CNPF nr.13/3 din 03.04.2008.

Ca rezultat, CNPF, a aplicat prevederile art. 29 alin. (5) din Legea cu privire la asigurări nr.407/2006 și prin Ordonanța nr.42/1-0 din 06.09.2011 „Cu privire la aplicarea unor restricții” (ALO. nr, 152-255/1289,2012), a blocat în registrul

deținătorilor de valori mobiliare emise de CIA „ASITO” S.A, contul personal al Companiei „WINDON&Flanders Limited” și a suspendat exercitarea dreptului de vot în limita a 2936362 acțiuni deținute de către aceasta (63,13%).

CNPF în repetate rânduri a solicitat de la părțile implicate în transferuri (foștii proprietari și noii proprietari) prezentarea informației referitor la existența litigiilor judiciare privind transferurile notate, cu anexarea documentelor justificative autentificate în modul stabilit.

Mai mult, Companiei „WINDON&Flanders Limited” i s-a solicitat prezentarea tuturor documentelor prevăzute de Regulamentul aprobat prin Hotărârea CNPF nr.13/3 din 03.04.2008, care să probeze corespunderea calității de acționar semnificativ a unui asigurator.

La data de 20.12.2011 Compania „Moldovan Investment Limited” și la data de Compania „WINDON&Flanders Limited” s-au adresat la CNPF, cu cereri prealabile privind anularea Ordonanței nr. 42/1-0 din 06.09.2011 „Cu privire la aplicarea unor restricții”. Cererile înaintate nu au fost satisfăcute din motivul neprezentării informației și documentelor solicitate de CNPF.

Ulterior, prin demersurile înregistrate la CNPF sub nr. 3539 și 3540 din 21.05.2012 și nr.3630 din 22.05.2012, Compania „WINDON&Flanders Limited” s-a adresat repetat cu privire la anularea restricțiilor aplicate prin Ordonanța CNPF, nr. 42/1-0 din 06.09.2011, în caz contrar, după cum se menționează în acest demers „...compania întru apărarea drepturilor sale va fi nevoită să se adreseze în instanța de judecată cu o cerere privi: încasarea prejudiciului cauzat în sumă de 50 000 000 lei de la C.N.P.F, și de la persoanele ei cu funcții de răspundere”,

Având în vedere că prevederile legale stabilesc doar consecința restricționării dreptului de vot, CNPF prin Ordonanța nr. 23/10-0 din 31.05.2012 ”Cu privire la modificarea Ordonanței CNPF nr. 42/1-0 din 06.09.2011” a abrogat pct. 1 din Ordonanța nr. 42/1-0 din 06.09.2011, rămânând în vigoare pct. 2 prin care se menține suspendarea exercitării dreptului de vot în limita a 2936362 acțiuni deținute de către Compania „WINDON&Flanders Limited” (63,13%).

La data de 01.06.2012 a avut loc adunarea generală a acționarilor (AGA) CIA ”ASITO” S.A. Examinând procesul-verbal al AGA CIA ”ASITO” S.A. din 01.06.2012 se constată că, în pofida restricțiilor legale, aplicate de către CNPF, inclusiv a adresărilor repetate, Compania “WINDON&Flanders Limited” a participat la adunare și a votat cu tot pachetul de acțiuni ce îi aparține (83,13%) pe toate chestiunile incluse în ordinea de zi a AGA, astfel încălcând prevederile art. 29 alin.(5) din Legea cu privire la asigurări nr.407/2006, art. 25 alin. (4¹), art. 61 alin. (5) din Legea privind societățile pe acțiuni nr.1134/1997 și restricțiile aplicate prin Ordonanța CNPF, nr. 42/1-0 din 06.09.2011.

La Judecătoria Rîșcani sa examinat cererea CNPF privind anularea hotărârilor adoptate în cadrul adunării generale a acționarilor CIA ”ASITO” S.A. din 01.06.2012, ca fiind adoptate cu încălcarea prevederilor legislației în vigoare, menționate mai sus.

La data de 26.12.2012, în cadrul Bursei de Valori a Moldovei, prin intermediul brokerului BC ”Victoriabank” S.A., au fost tranzacționate 744 245 (16%) valori mobiliare emise de CIA „ASITO” S.A. la prețul de 10,43 lei per acțiune în valoare totală de 7 762 475,35 lei, vânzător al acțiunilor fiind Compania “WINDON&Flanders Limited”, iar cumpărător Compania “Ourimon Venture LTB” (Cipru),

Reieșind din multitudinea de neclarități în cadrul tranzacției bursiere din

26.11.2012, necesitatea verificării respectării cerințelor legislației față de formarea prețului acțiunilor în tranzacțiile din 26.11.2012 cu valorile mobiliare emise de CIA „ASITO” S.A. (întru contracararea manipulării pe piața valorilor mobiliare), cerințelor față de acționarul semnificativ al asigurătorului, prevăzute în art. 22 alin. (5) din Legea cu privire la asigurări nr.407/2006 și pct. 3 din Regulamentul CNPF, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 13/3 din 03.04.2008, precum și respectarea de către vânzător a cerințelor față de infidelul societății, CNPF, prin Ordonanța nr. 49/1 din 28.11.2012 a suspendat clearingul și decontările la tranzacțiile din 26.11.2012 cu valorile mobiliare emise de CIA ”ASITO” S.A., pînă la rezultatele examinării materialelor aferente tranzacției în cauză.

”Ourimon Venture” LTD la data de 12.12.2012 s-a adresat cu două cereri de chemare în judecată în Judecătoria Centru și Judecătoria Rîșcani privind anularea Ordonanței nr. 49/1 din 28.11.2012.

Astfel, prin încheierea Judecătoriei Rîșcani din 14.12.2012 (dosar nr. 3 c/a-1166/2012) a fost dispusă aplicarea măsurii de asigurare a acțiunii prin suspendarea executării Ordonanței CNPF nr. 49/1-0 din 28.11.2012.

Urmare executării încheierii judecătorești menționate, data decontării (finalizării) pentru tranzacțiile cu valorile mobiliare CIA ”ASITO” S.A. din 26.11.2012 a fost data de 20.12.2012.

În a doua ședință de judecată, ”Ourimon Venture” LTD a înaintat cerere suplimentară prin care solicită *”încasarea de la C.N.P.F. în folosul companiei a sumei prejudiciului cauzat în mărime de 310000 dolari SUA în lei moldovenești conform cursului oficial al BNM la ziua încasării”*, prejudiciu survenit din cauza neexecutării de către reclamant a obligațiilor contractuale ea urmare a emiterii de către C.N.P.F. a Ordonanței nr. 49/1-0 din 28.11,2012.

La data de 24.12.2012 în cadrul Bursei de Valori a Moldovei, prin intermediul secției interactive, brokeral BC ”Victoriabank” S.A. a tranzacționat din numele clienților săi un alt pachet de acțiuni 790761 (17%) valori mobiliare emise de CIA “ASITO” S.A. la prețul de 10,43 lei per acțiune. Vânzător al acțiunilor fiind compania ”WINDON&Flanders Limited”, iar cumpărător compania ”Dorwan Management Limited” (Cipru).

Prin Ordonanța CNPF, nr. 6/8-0 din 14.02.2013 “Cu privire la blocarea conturilor personale în registrul deținătorilor de valori mobiliare emise de CIA ”ASITO” S.A.” (M.O.nr. 36-40/174,2013) au fost blocate conturile personale a companiilor ”Ourimon Venture” LTD și ”Dorwan Management Limited” în Registrul acționarilor CIA”ASITO” S.A.

Companiile menționate au înaintat către CNPF cereri prealabile privind anularea Ordonanței CNPF, nr. 6/8-0 din 14.02.2013.

În rezultatul verificării documentelor aferente tranzacțiilor din 26.11.2012 și 24.12.2012, s-a constatat că acestea au fost efectuate cu încălcarea prevederilor legislației în vigoare privind cerințele față de dezvăluirea informației, față de formarea prețului, precum și nerespectarea de către vânzător a cerințelor față de insiderul societății.

Prețul de tranzacționare a acțiunilor CIA ”ASITO” S.A, a fost egal cu valoarea activelor nete ce revine la o acțiune conform bilanțului contabil intermediar întocmit de CIA “ASITO” S.A. la situația din 13.11.2012 și a constituit 10,43 lei ceea ce nu corespundea realității.

La demersurile înaintate de Comisie au fost prezentate următoarele informații:

La demersul suplimentar al Comisiei adresat CNPF cu referire la situația CA "EUROASIG GRUP" S.A., prin răspunsul nr.06-2644 din 23.09.2020, CNPF a informat Comisia că careva sesizări adresate de fondatori, acționari cu referire la preluarea pachetului de acțiuni precum și alte acțiuni conexe în perioada anilor 2010-2012 nu au fost examinate însă, în perioada imediat următoare 2013-2014, de către CNPF au fost emise decizii publicate în MO aferente CA "EUROASIG GRUP" S.A. cu privire la neexecutarea prevederilor hotărârii ce țin de respectarea normelor legale privind solvabilitatea, stabilitatea financiară și lichiditatea, datorate deschiderii procedurii de remediere financiară, prin urmare, intentării procesului de insolvabilitate și retragerea licenței companiei.

Prin răspunsul nr.10189 din 28.09.2020 Procuratura Anticorupție a informat Comisia precum că, în perioada 2010-2012 de către Procuratura Anticorupție și Centrul Național Anticorupție nu au fost instrumentate cauze penale în privința companiei de asigurări "EUROASIG GRUP" SA.

Prin răspunsul nr.26-10/1-06/42174 din 24.09.2020 Serviciul Fiscal de Stat a informat Comisia că, în perioada anilor 2010-2012 CA "EUROASIG GRUP" S.A., a fost supusă controalelor prin metoda de verificare totală act de verificare și control nr.5-654666 din 25.11.2011 și act de control nr.5-658707 din 19.10.2012, agentul economic fiind sancționat contravențional nu a contestat deciziile emise de organul fiscal.

Prin răspunsul nr.02/2-24-1209 din 22.09.2020 Serviciul Prevenire și Combaterea Spălării Banilor a informat Comisia că, în perioada 2010-2012 nu au fost stabilite careva date cu privire la controalele realizate în privința CA "EUROASIG GRUP" S.A.

Prin răspunsul nr.03/42-4057 din 24.09.2020 Centrul Național Anticorupție a informat Comisia că, în perioada 2010-2012 Centrul nu a pornit și nu a instrumentat cauze penale pe faptul preluării forțate (atac de tip rider) a acțiunilor CA "EUROASIG GRUP" S.A.

Prin răspunsul nr.05-260 din data de 07.09.2020 Consiliul Suprem de Securitate a informat Comisia că, în perioada 2010-2012 în cadrul ședințelor Consiliului Suprem de Securitate subiectul circumstanțelor preluării forțate (atac de tip rider) a acțiunilor/cotelor părți ale companiilor de asigurări/reasigurări din Republica Moldova nu a fost examinat.

Prin răspunsul nr.44/30-3432 din 04.09.2020 Ministerul Afacerilor Interne a informat Comisia că, dosarele privind petițiile și adresările parvenite pe subiectul abordat, dosare de corespondență cu organele de drept și autoritățile publice din perioada anilor 2010-2012, urmare a expirării termenului de păstrare, au fost nimicite în temeiul Ordinului ministrului afacerilor interne nr.265 din 05.09.2016, informația cu privire la cauzele penale va fi prezentată suplimentar ca urmare a volumului mare de informație ce urmează a fi prelucrată.

Prin răspunsul nr.04-04/726 din 08.09.2020 Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a informat Comisia că, informațiile despre circumstanțele preluării forțate a acțiunilor/cotelor părți ale companiilor de asigurări/reasigurări din Republica Moldova, nu s-au păstrat pe motivul expirării termenului de păstrare, actele au fost nimicite însă, există corespondența dintre Ministerul Finanțelor și B.C. "Banca de Economii" SA,

care a fost atribuită la secret de stat și care se află în arhiva ministerului.

Banca Națională a Moldovei nu a prezentat informații depline și complete, conform solicitărilor Comisiei de anchetă.

VI. Concluzii

În concluzie revenind la subiectul de investigare al Comisiei, care a fost stipulat prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.160/2020 din data de 20.07.2020, prin care s-a dispus constituirea Comisiei de anchetă pentru investigarea tuturor circumstanțelor preluării forțate (atac de tip raider) a acțiunilor Băncilor comerciale, companiilor de asigurări/reasigurări din Republica Moldova, exercitată în perioada anilor 2010-2012, este important de reținut că, spre deosebire de alte comisii de anchetă constituite anterior în cadrul Parlamentului, a activat în condiții extreme. Fiind constituită la data de 20.07.2020, din cauza situației pandemice din țară cât și pe plan internațional s-a întrunit pentru prima oară la 18.08.2020, iar primele răspunsuri la demersurile înaintate, au început să parvină în adresa Comisiei abia la începutul lunii septembrie 2020, adică din cele 120 zile pe care Comisia le-a avut la dispoziție, 60 zile din start fiind pierdute datorită situației pandemice.

În pofida faptului dat, Comisia de anchetă în premieră națională a organizat și efectuat ședințe online cu petrecerea audierilor petiționarilor aflați în Republica Moldova, cât peste hotarele țării, precum și a funcționarilor de stat reprezentanți ai instituțiilor care urmau să preîntâmpine și să apere drepturile și interesele cetățenilor în perioada de referință.

Astfel, după audierea petiționarilor Lăcătuș Ion, Gherman Gorbunțov, Viorel Țopa precum și după examinarea faptelor invocate de ei în petițiile adresate, Comisia a constatat:

- instituțiile statului abilitate cu atribuții speciale de apărare a ordinii de drept precum și proprietăților statului și a cetățenilor lui, au fost implicate direct și/sau indirect în marea lor majoritate, deseori acționând în calitate de complici în atacurile raider, în procesele legate de lichidarea B.C. „Universalbank” S.A. și CA ”EUROASIG GRUP” S.A., deposedarea acționarilor B.C. ”Victoriabank” S.A. și CA ”Asito” S.A., B.C. ”Banca de Economii” S.A., B.C. ”MoldovaAgroinbank” S.A., C.A. ”Victoria Asigurări” precum și a altor entități economice;

- În cadrul atacurilor raider, reprezentații instituțiilor statului, Instanțelor de judecată, procuraturii, CNA, BNM, CNPF și altele au acționat ca complici ai preluării proprietății;

- cauzele penale pornite în vederea atragerii la răspundere a persoanelor care se fac vinovate de comiterea ilegalităților și/sau stabilirea existenței sau inexistenței infracțiunii la care se fac referire în petițiile examinate au fost gestionate și investigate de către instituțiile statului selectiv, subiectiv și unilateral în comparație cu alte cauze penale similare după gravitatea infracțiunii, ca exemplu în cazul cauzei penale la care face referire Gherman Gorbunțov, cauza penală (nr.2011036570) se află în procedură la PCCOCS nu are finalitate și nu a fost diferită justiției nici pînă la ziua de azi în pofida faptului că, a fost pornită la 01.08.2011;

- acțiunile reprezentanților organelor de stat care au instrumentat cazurile menționate și au admis încălcări urmează a fi atrași la răspunderea corespunzătoare. Pînă în prezent aceștia nu numai că nu au fost atrași la răspundere, dar au și fost

promovați în funcții și ocupă funcții înalte în justiție și procuratură;

- situații similare au fost atestate și în cauzele penale pornite pe faptul dobândirii ilicite prin abuz de încredere și înșelăciune a dreptului de proprietate asupra acțiunilor CA "Asito", B.C. "Victoriabank" S.A. și B.C. "Banca de Economii" SA, cauza penală pornită pe faptul încălcării legislației la efectuarea înscrierilor în registrul deținătorilor de valori imobiliare, prin includerea intenționată de către registratorul "Registru Corect" a unor informații neautentice referitoare la acționarii B.C. "Moldova Agroinbank" S.A., toate aceste cauze penale enunțate mai sus fiind la etapa urmăririi penale în conducerea organului procuraturii fără a fi o finalitate pe caz.

Toate aceste circumstanțe trezesc mari îndoieli asupra obiectivității, corectitudinii și legalității petrecerii acțiunilor de urmărire penală o perioadă atât de îndelungată fără a fi remise pentru examinare în fond instanței de judecată.

- un alt aspect constatat de către Comisie, este faptul că, instituțiile statului abilitate cu atribuții și împuterniciri speciale (BNM, CNPF, CNA, Procuratura Anticorupție, Ministerul Afacerilor Interne etc.), în loc să combată și să prevină ilegalitățile admise față de cetățenii statului, față de drepturile și interesele legitime ale acestora, au reacționat tardiv la sesizări și apeluri, cum este cazul B.C. „Universalbank” S.A., C.A. "EuroAsig GRUP" S.A., B.C. "Victoriabank" și C.A. "Asito" S.A., B.C. "Banca de Economii" S.A., B.C. "Moldova Agroindbank" S.A., C.A. "Victoria Asigurări" precum și a altor companii și entități economice. Instituțiile statului se implică direct și/sau indirect în deposedarea și lipsirea dreptului de proprietate a cetățenilor Republicii Moldova apărând interesele persoanelor terțe sau cum a fost stabilit în marea majoritate a cazurilor mai sus invocate și prezentate Comisiei sunt companii din afară Republicii Moldova;

- în toate cazurile invocate, precum și alte cazuri la care fac referire petiționarii interesele cetățenilor Republicii Moldova, au fost încălcate de către reprezentanții companiilor nerezidente în Republica Moldova din afară țării iar, rolul decisiv în lipsirea dreptului de proprietate l-au avut instanțele de judecată care în temeiul unor copii de acte, fără o examinare inițială, primară au dat câștiguri de caz, au aplicat sechestre dubioase care într-un final au avut scopul doar de deposedare, lipsire de bunuri materiale.

Făcând o paralelă la cazurile examinate de Comisie cum este cazul B.C. „Universalbank” S.A., CA "EuroAsig GRUP" S.A., B.C. "Victoriabank" și C.A. "Asito" S.A., B.C. "Banca de Economii" S.A., C.A. "Victoria Asigurări", B.C. "Moldova Agroindbank" S.A. precum și alte cazuri care au fost aduse la cunoștința Comisiei, instanțele judecătorești au emis decizii și hotărâri în temeiul unor copii de acte a căror proveniență nu era cunoscută (aparent dubioasă) nefiind verificată de instanță obiectiv, multilateral și sub toate aspectele. Ținând cont de viteza cu care erau examinate cererile de chemare în judecată și emise decizii, au dat câștig de cauză fără a fi examinate și studiate probele prezentate, fără citarea părților în prealabil și oferirea posibilității prezentării probelor, fără respectarea procedurilor prevăzute de legislația națională și internațională. Exemplul elocvent în cazul dat este situația cu compania C.A. "EuroAsig GRUP" S.A, când judecătoarea Natalia Chiseliova în mod arbitrar și ilegal a aplicat mai multe sechestre pe conturile și bunurile companiei de asigurări ca, mai apoi să se constate aceste ilegalități și abuzuri comise de judecătoare prima să fie demisă din funcția de judecător prin Hotărârea Colegiului Disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii din 12.10.2012. Însă, fără a se lua în considerație,

impactul care la avut entitatea economică în rezultatul ilegalităților care au fost comise de reprezentantul statului. Un alt exemplu elocvent este cazul relatat de Gherman Gorbunțov, când judecătorul Ion Țurcan a examinat cererea din data de 03.03.2011 depusă de compania "KOMER FOOD" S.A. cu sediul Republica Panama, împotriva lui Gorbunțov Gherman, acționar al B.C. "Universalbank" S.A., iar la 04.03.2011 a emis ordonanța judecătorească, despre ce obiectivitate și legalitate se mai poate vorbi în cazurile date.

Revenind la rolul și aportul instituțiilor statului în contracararea ilegalităților și apărarea drepturilor și intereselor cetățenilor săi, Comisia constată, o inactivitate în perioada de referință a instituțiilor de stat (BNM, CNPF, CNA, Procuratura, Ministerul Afacerilor Interne etc.) în exercitarea atribuțiilor ce le reveneau, fiind aplicat un principiu preferențial (selectiv) de reprezentare a intereselor statului și de apărare a intereselor și drepturilor cetățenilor, exemple elocvente sunt alegațiile și informația prezentată Comisiei de către petiționari, ba mai mult, în situația lor fiind și mulți alți cetățeni care nu au denunțat sau denunțurile lor nici nu au fost examinate.

Tot, în cadrul investigațiilor efectuate Comisia constată că CNPF, CNA, MAI informează comisia că, în perioada 2010-2012 nu au examinat petiții și alte plângeri legate de persecuțiile și atacurile la care este supusă C.A. "EuroAsig GRUP" S.A.

Însă, examinând materialele prezentate a fost stabilit faptul că, CNPF a fost sesizată în repetate rânduri despre pericolele la care era expusă societatea iar, prin scrisoarea din numele lui Ion Lăcătuș director al C.A. "Euroasig Grup" S.A., care la 23.07.2012 s-a adresat mai multor instituții de stat, inclusiv CNPF, unde aduce la cunoștința acestora cu argumente elocvente că, compania sa este ținta unui atac raider, unde instituțiile statului acționează în vederea distrugerii companiei, petiție care a fost lăsată fără examinare.

Un alt exemplu de inactivitate este și cazul adus la cunoștință de Viorel Țopa care a sesizat toate instituțiile statului cu referire la pericolele și riscurile la care este supusă B.C. "Victoriabank" S.A., C.A. "Asito" S.A. însă, instituțiile statului din nou nu au acționat sau reacționat.

Totodată, în cadrul investigațiilor efectuate Comisia constată, că în perioada anilor 2010-2012 situația creată în jurul CIA „ASITO” S.A, era cunoscută de către demnitarii de rang înalt precum, Președintele Republicii Moldova, Președintele Parlamentului, Directorul SIS etc., care au fost informați de CNPF despre acțiunile întreprinse vizavi de transferurile cu acțiunile emise de CIA „ASITO” S.A. precum și despre situația companiilor de asigurări/reasigurări la perioada respectivă însă, din nou a fost o inactivitate totală din partea tuturor instituțiilor.

Astfel, Comisia examinând actele puse la dispoziție a stabilit că, în rezultatul verificării documentelor aferente transferului din 02.08.2011 cu referire la C.A. "Asito" S.A., s-a constatat că acesta a fost înregistrat cu nerespectarea art.29 alin.(3) din Legea cu privire la asigurări nr.407/2006, potrivit căruia majorarea participației calificate în capitalul social al asigurătorului (reasiguratorului) peste 20%, 33% sau 50% din acțiunile cu drept de vot ale acestuia și, respectiv, reducerea sub aceste niveluri a participației calificate se efectuează cu avizul prealabil al CNPF, în modul stabilit prin Regulamentul privind cerințele față de acționarii semnificativi ai asigurătorilor/reasiguratorilor și condițiile față de deținerea participațiilor calificate în capitalul social, al asigurătorului/reasiguratorului, aprobat prin Hotărârea CNPF nr.13/3 din 03.04.2008.

Ca rezultat, CNPF a aplicat prevederile art. 29 alin. (5) din Legea cu privire la asigurări nr.407/2006 și, prin Ordonanța nr.42/1-0 din 06.09.2011 „Cu privire la aplicarea unor restricții” (ALO. nr, 152-255/1289,2012), a blocat în registrul deținătorilor de valori mobiliare emise de CIA „ASITO” S.A., contul personal al Companiei „WINDON&Flanders Limited” și a suspendat exercitarea dreptului de vot în limita a 2936362 acțiuni deținute de către aceasta (63,13%).

CNPF în repetate rânduri a solicitat de la părțile implicate în transferuri (foștii proprietari și noii proprietari) prezentarea informației referitor la existența litigiilor judiciare privind transferurile notate, cu anexarea documentelor justificative autentificate în modul stabilit.

Tot, în cadrul investigațiilor efectuate Comisia a constatat că, Gherman Gorbunțov, Ion Lăcătuș, Viorel Țopa, în sesizările (petițiile) lor fac referire la acțiunile ilegale a instituțiilor statului în special la ilegalitățile admise de Comisia Națională a Pieței Financiare și organul judiciar (Judecătoria mun. Chișinău în special) aceste două instituții fiind în centrul tuturor tranzacțiilor (Judecătoria Centru, Judecătoria Botanica, Judecătoria Buiucani,) în pofida la aceasta petiționarii (cetățenii Republicii Moldova) nu au fost auziți nici de CNA și nici de Procuratură care au avut un rol de spectator.

Un alt exemplu elocvent al inactivității și ineficienței cu care a acționat BNM, Guvernul Republicii Moldova, Parlamentul Republicii Moldova, în perioada de referință, în special în raport cu acțiunile care au fost întreprinse față de B.C. ”Victoriabank” S.A, S.A. ”Banca de Economii”, B.C. ”Moldova Agroindbank” S.A., B.C. ”Universalbank” S.A. este Nota nr.09-01112/573/2970 din 13.09.2011 a Băncii Naționale a Moldovei în persoana guvernatorului Dorin Drăguțanu, care informează despre pericolul la care sunt expuse băncile mai sus menționate precum și asupra tranzacțiilor dubioase care sunt operate cu acțiunile acestor bănci însă, nici o reacție din partea instituțiilor statului.

Cu referire la acțiunile și inacțiunile ilegale care sunt specifice fenomenului ”atacului de tip raider” Comisia constată, că aceasta reprezintă o activitate a mai multor actori (persoane, instituții, entități economice interesate de un anumit domeniu de activitate, de o anumită entitate economică, companii etc.), care acționează organizat prin diferite metode, cu implicarea funcționarilor și demnitarilor de stat și prin intermediul instituțiilor de drept, de control și de supraveghere a statului, care în mod cronologic, factologic și sub aspectul coraportului cauză – efect urmăresc scopul, preluării, acaparării, lichidării sau distrugerii unui domeniu, a unei entități economice (exemplu C.A. ”Victoria Asigurări”, C.A. ”EUROASIG” Grup S.A., C.A. ”Asito” S.A., S.A. ”Banca de Economii”, B.C. ”Universalbank” S.A.), inclusiv deposedarea coproprietarilor de investiții și active, încălcarea drepturilor cetățenești, drepturilor antreprenoriale și investiționale reglementate și protejate de legislație și provocarea unui prejudiciu financiar semnificativ (exemplu B.C. ”Victoriabank” S.A. și C.A. ”Asito” S.A., B.C. ”Moldova Agroindbank” S.A., C.A. ”Victoria Asigurări”, relatat de petiționarul Viorel Țopa).

Tot, la cazul investigat, cu privire la definirea și specificul ”atacului de tip raider” Comisia, analizând minuțios circumstanțele, forma de realizare și acționare concomitentă, a mecanismelor și instrumentelor juridice aplicate, conținutului și formei actelor juridice specific utilizate constată că acestea se caracterizează prin pretense datorii financiare, neatragerea în proces, aplicarea concomitentă a multiplelor sechestre, blocarea de conturi, hotărâri și decizii de judecată neîntemeiate, limitări

operaționale, dosare penale fabricate, percheziții și controale inopinate, alte acțiuni menite să paralizeze total sau parțial activitatea unui agent economic. Prin interacțiuni de sincronizare în timp a organelor judecătorești, de drept și de control, a intensității acțiunilor de atac spontan, săvârșite într-un interval scurt de timp, a tuturor acțiunilor ilegale comise concertate de organele statului care au un singur scop deposedare, lichidare sau distrugerea entității economice.

În final Comisia constată că, la nivel național în legislație nu este definită noțiunea de "atac de tip raider", aceasta nu se regăsește nici în legislația civilă, penală și nici contravențională însă, per ansamblu acest fenomen există de o perioadă îndelungată în societatea noastră, pentru unii este o activitate de zi cu zi, o îndeletnicire, iar pentru alții este o tragedie la nivel personal și național constituind un pericol real pentru întreaga societate și însăși pentru existența statului de drept.

Urmare celor descrise mai sus, efectele nefaste cu impact păgubaș se rezumă la următoarele:

- din 23 companii de asigurări care au existat pe teritoriul Republicii Moldova în anii 2010-2012 au supraviețuit doar 9 companii.

- Investitorii străini au devenit mult mai reticenți vizând investițiile în Republica Moldova, neasigurându-se securitatea/integritatea/inamovibilitatea dreptului de proprietate asupra valorilor mobiliare, toate acestea fiind posibile datorită acțiunilor sau inacțiunilor CNPF.

VII. LIMITĂRI ȘI DECLINARE DE RESPONSABILITĂȚI

Informațiile și constatările făcute în acest raport constituie o descriere a informațiilor, documentelor, opiniilor și pozițiilor expuse de autoritățile și persoanele audiate, precum și a actelor prezentate și examinate de către Comisia de anchetă.

VIII. PROPUNERI

În rezultatul investigațiilor efectuate precum și în baza informațiilor puse la dispoziție, Comisia consideră oportun a fi efectuate următoarele acțiuni pentru îmbunătățirea situației din domeniul bancar precum și în domeniul de asigurări/reasigurări:

1. Definirea noțiunii de "atac de tip raider" și faptelor de preluare forțată, expropriere ilegală precum și a faptelor prejudiciabile conexe, cu includerea acestora în legislația penală.

2. Sesizarea Procuraturii Generale vis-à-vis de circumstanțele examinate de Comisie în legătură cu ilegalitățile admise față de B.C. "Victoriabank" S.A. și C.A. "Asito" S.A., S.A. "Banca de Economii", B.C. "Moldova Agroindbank" S.A., B.C. "Universalbank" S.A., C.A. "Euroasig Grup" S.A. în vederea efectuării unor investigații suplimentare, în cazul constatării circumstanțelor noi, despre care fapt să fie informat Parlamentul, inclusiv în privința factorilor de decizie care au tergiversat examinarea cazurilor ce a dus la scutirea de răspunde a persoanelor vinovate.

3. BNM și CNPF în termen de 30 zile vor informa Parlamentul cu privire la măsurile care au fost instituite și acțiunile care au fost întreprinse în legătură cu lacunele legislative stabilite în raport cu preluarea B.C. "Victoriabank" S.A. și C.A. "Asito" S.A., S.A. "Banca de Economii", B.C. "Moldova Agroindbank" S.A., B.C.

"Universalbank", C.A. "Euroasig Grup" S.A., precum și vor înainta soluții legislative pentru neadmiterea pe viitor a unor situații similare.

4. Ținând cont că, Comisia în cadrul investigațiilor a constatat că la moment de către organul procuraturii este instrumentat un număr mare de cauze penale a căror vechime este mai mare de 8-9 ani (despre ce fel de investigații mai poate fi vorba în cadrul acestor cauze penale, cum pot fi respectate principiile fundamentale ale procesul penal), de a înainta propuneri de modificare a legislației procesuale penale legate de gestionarea, instrumentarea cauzelor penale în vederea limitării termenului de gestionare, instrumentare în faza urmăririi penale a unei cauze penale, deținerii unei persoane în calitate procesuală atribuită (cum este cazul statutului de bănuț care nu poate depăși termenul de 3 luni cu unele excepții) iar, calitate de învinuit nu are nici un termen, fapt care încalcă grav drepturile și inviolabilitățile persoanei, iar cu referire la victime nu poate influența nicidecum mersul urmăririi penale deoarece nu are acces la materialele cauzei penale și respectiv a acțiunilor întreprinse de către organul de urmărire penală.

5. Înaintarea propunerilor de modificare a legislației cu referire la stabilirea concretă, nominală a actelor (copiilor de acte) care pot fi considerate de instanțele judecătorești, organele de urmărire penală în calitate de mijloc material de probă, corp delict și puse la baza deciziilor luate (impunerea obligativității autentificării notariale și apostilarea actelor în copii, inclusiv cu prezentarea în original organului sau instituției care examinează litigiul cu oferirea posibilității părților oponente să se expună asupra autenticității și veridicității actelor prezentate.

6. Modificarea legislației cu privire la Banca Națională a Moldovei, în scopul fortificării cooperării dintre Parlament și Banca Națională a Moldovei și sporirii transparenței Băncii Naționale a Moldovei.

7. Reieșind din faptul că în cadrul cercetării a fost constata că astfel de acțiuni au continuat și după perioada stabilită pentru comisie anii 2010-2012 se propune a constitui o nouă Comisie de anchetă pentru investigarea circumstanțelor preluării forțate (atac de tip raider) a acțiunilor băncilor comerciale, companiilor de asigurări/reasigurări din Republica Moldova, exercitate în perioada anilor 2010-2020.

Membrii Comisiei:

ALAIBA Dumitru

CEBOTARI Vladimir

NĂSTASE Vasile-Andrei

PASCARU Nicolae

ȚÎRDEA Bogdat

ULANOV Denis

OLEINIC Alexandr

GUZUN Ludmila

LEBEDINSCHI Adrian

